

Rimma Hacimuradova

"Gözəldir kəndimmin məxmər səhəri..."

Poetik toplu

РИММАГЪАЖИМУРАДОВА

ИЕР Я ЗИ ХУЬРУЬН МАХПУР ЭКУЬНАР....

YYSQ - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri

YYSQ – 2016

Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumu

www.yysq.org

www.kitabxana.net

Milli Virtual-Elektron Kitabxana

"Gənclərin Virtual Multikulturalizm Mərkəzi"

Elektron kitab N 26 (88- 2016)

Bu elektron nəşr Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondu [\(#AzGF\)](#) maliyyələşdirdiyi, Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumunun həyata keçirdiyi "Gənclərin Virtual Multikulturalizm Mərkəzi" kulturoloji-intellektual layihəsi çərçivəsində www.kitabxana.net - Milli Virtual-Elektron Kitabxana tərəfindən nəşrə hazırlanıb və yayılır.

Kulturoloji layihənin bu hissəsinə qismən maliyyələşdirirlər:

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondu: <http://youthfoundation.az>

Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumu: <http://www.yysq.org>

Rimma Hacimuradova

"Gözəldir kəndimin məxmər səhəri..."

Poetik toplu

РИММА ГЬАЖИМУРАДОВА

ИЕР Я ЗИ ХУЬРУЫН МАХПУР ЭКУЬНАР...

Ləzgi şairinin Azərbaycan, ləzgi və rus – üç dildə şeirlər toplusu

Kitabı elektron formatda hazırlayan: **Sevda İsmayılova**

YYSQ tərəfindən e-nəşrə hazırlanıb. Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri. Bakı - 2016

Virtual redaktoru və e-nəşrə hazırlayıcı: Aydın Xan (Əbilov), yazar-kulturoloq

"Gənclərin Virtual Multikulturalizm Mərkəzi" silsiləsindəki e-kitablarla buradan tanış olun:

http://kitabxana.net/?oper=e_kitabxana&cat=174

Feysbuk səhifəmiz:

Sosial şəbəkələrdə Azərbaycan multikulturalizminin və tolerantlığının təbliği ilə bağlı fəaliyyətlərin genişləndirmək, bu sahələr üzrə Internet resurslarımızı - elmi-intellektual sərvətlərimizi, araşdırma, tədqiqat işlərini təbliğ etmə üçün ayrıca virtual resurs burada: <https://www.facebook.com/YeniYazarlar>

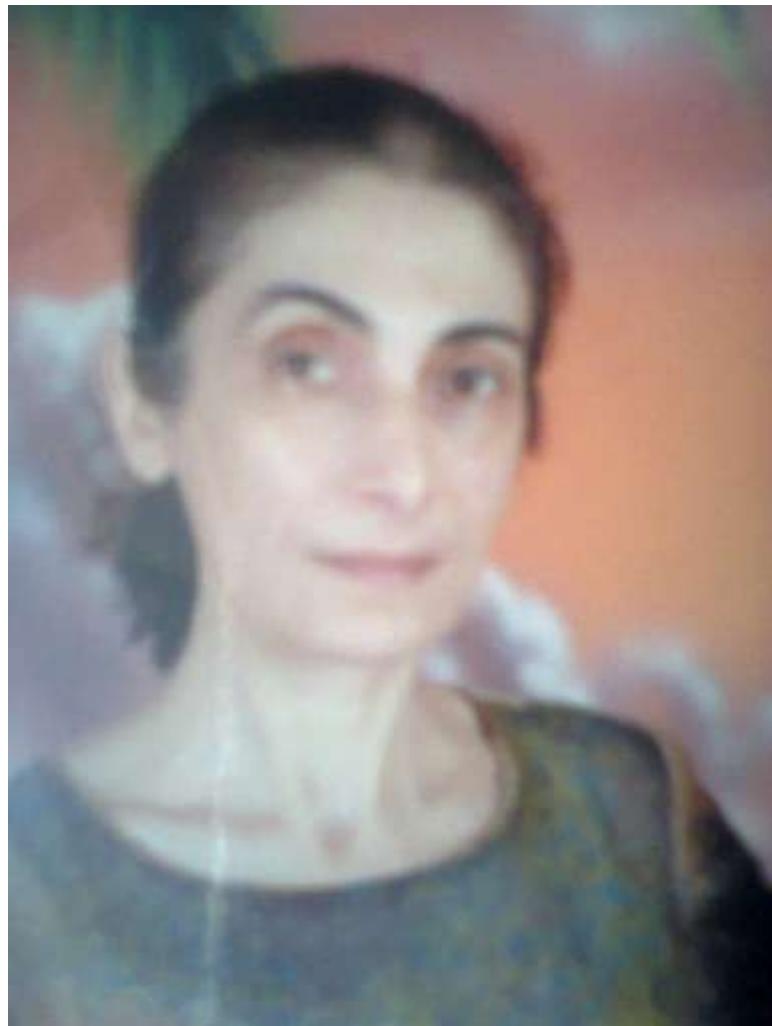
Rimma Hacimuradova

Rimma Hacimuradova 1960-il də Siyəzən şəhərində anadan olmuşdur. Orta məktəbi doğma kəndi olan İmamqulu kəndində bitirdikdən sonra o, Bakıda N.Nərimanov adına Toxuculuq kombinatında çalışmışdır. Poeziya vurğunu olan Rimmanın şeirləri "Ktsar -Qusar", "Samur" qəzetlərində "Çıraq" jurnalında, "Tüxüm ir ziğed" ("Sönmə, ulduzum") kitabında çap olunmuşdur. Şairə hazırda Xaçmaz rayonunda yaşayır.

Гъажимурадова Римма

Гъажимурадова Римма 1960-йисуз Сиязан шегъерда дидедиз хъана. Юкъван мектеб вичин хайи хуъре-Кълар райондин Манкъулидхуъре акъалтларна, са шумуд йисуз Бакуда Н. Нариманован тъварунихъ галай трикотаждин комбинатда къвалахна.Поэзиядал ашуку тир Риммадин шиирап «Кълар-Къусар» , «Самур» газетра, «ЧиРагъ» журналда, «Акъата шегъредиз» ва «Туъхуъмир, зи гъед» ктабра чап хъана. Алай девирда Хачмаз районда уъмуързава.

Bakı, YYSQ - 2016

DİQQƏT!

Müəlliflik hüququ Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və əlaqədar beynəlxalq sənədlərə uyğun qorunur. Müəllifin və resurs yaradıcılarının razılığı olmadan kitabin bütöv halda, yaxud hər hansı bir hissəsinin nəşri, eləcə də elektron informasiya daşıyıcılarında, Internetdə yayımı yasaqdır. Bu qadağa kitabin elmi mənbə kimi istifadəsinə, araştırma və tədqiqatlar üçün ədəbiyyat kimi göstərilməsinə şamil olunmur.

GÖZƏLDİR KƏNDİMİN MƏXMƏR SƏHƏRİ

Gözəldir kəndimin məxmər səhəri,

Günəşin telləri burda bərq vurur.

Ləçəklər üstündə tanrı qəhəri,

Hər yarpaq üstündə göz yaşı durur.

Ah, necə nurludur səhərin gözü,

Səhərin baxışı necə pak, təmiz!

Sanki yerə enmiş ilahi özü,

Onun da ilhamı sanki bir dəniz!..

Necə də azaddır, genişdir çöllər,

Genişdir səmanın xoş təbəssümü.

Gülümsər göylərə çiçəklər, gullər,

Xoşdur güneylərin məğrur düzümü.

Xoşbəxtidir burada sanki təbiət,

Zaman da minillik sükuta dalmış.

Zamanın gözündə sanki bir heyvət,

Ülvi bir heyranlıq donub da qalmış.

Yaxşı ki, zamanın sərt siğalları,

Toxunmur, yan keçir bu gözəllikdən.

Uzaqdır bəşərin yanlış xalları,

Bura insan əli dəysə də hərdən.

28 yanvar, 2001.

NƏ GÖZƏL BOYLANİR GÜNƏŞ!

Nə gözəl səhər! Boylanır Günəş...

Üfüqün ciyninə qızılı tellər

sallayır Günəş.

Mavigöz səmanın gen sinəsindən

nə gözəl baxış!

İlahi, gücünə alqış!

Gülür hər tərəf, sevinir dünya,

Qəlbinin istisin şəfəqləriylə

Yollayır Günəş.

Utancaq, bakırə bir gözəl kimi

Allanır Günəş.

Boylanır köz kimi,

Mehriban, xeyirxah,

isti söz kimi...

Nə gözəl boylanır Günəş!..

Nə gözəl səhər!..

Nə gözəl boylanır Günəş!..

05.2011

QIŞ NƏĞMƏSİ

Nədən könlüm sevincindən hey uçur,

Uşaq təki hər dəfə qar yağanda?

Nədən qəlbim nəğmələri şən qoşur,

Ağappaq qar çöülü, düzü alanda?

Aləm bəyaz üfüqəcən, göyəcən,

Könlüm deyir: "Ağ günəmi çıxmışam?!"

Bu bir nağıl, yuxumudur gözəl, şən,

Gözlərimə ağ eynəkmi taxmışam?"

Göy üzünə min bir oxmu soxulmuş?

Piltə-piltə göydən çiçək ələnir.

Sanki dünya pak, yenicə doğulmuş

Körpə kimi ağ örپəyə bələnir.

Ağ vərəqdir sanki bu gün bu aləm,

Bir həyatdır- yazılmamış, tərtəmiz.

Bəyaz dünya yaradır bir ağ qələm:

Nə bir ləkə, nə bir qüsür, nəbir iz...

Göyün necə səxavətli əli var:

Sanki bayram, ağ noğuldu paylayır.

Səma sanki bir gözəldir dilavər,

Sinəsində ağ bir nəğmə çağlıyır.

Ağ geyinib, gəlin kimi bəzənib,

Daiibdir qış sanki ağ bir xəyalı.

Sanki cavab axtaran bir nazənin,

Qəlbindəki min bir sorğu-suala...

21.02.2011

BAHARDIR YENƏ

Möcüzə fəslidir, bahardır yenə,
Yenə də düzlərə çiçək səpilmiş.
Təbiət alıbdır fırça əlinə,
Bu dünya yenidən gözəl çəkilmiş!

Möcüzə fəslidir, çəmənlər yaşıl,
Torpaqdan dikəlmış əlvan baxışlar.
O ürkək baxışlar saf sözlər kimi
Duyan ürəklərə sevinc bağışlar.

Tilsimə tutulmuş yatmış gözəl tək,
Təbiət öpüjmüş sanki gizlicə.
Oyanır yuxudan o, həzin-həzin,
Qəlbində dirçəlir min arzu incə.

Bahardır, hər anı möcüzə, sehir,
Bu necə fəsildir, anlamaq çətin?
Çiçəklər açılır, otlar göyərir,
Ağaclar don geyir, görəsən neyçin?

07.04.2012

QARACƏLLİ DİYARI

Meşələri nə dövrənə düzmüsən,
Sanki gözəl-nazla dodaq büzmüsən,
Gözəlliyə abidəsən, izmisən?
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

Lal baxışın necə müdrik, səbirli,
Meşələrin başı yaşıł çətirli,
Küləklərin əsər dəniz ətirli,
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

Gələndə qış sinən lildi, palçıqdı,
Amma qəlbin , alnın gün tək açıqdı,
Səndə könlüm çıçək kimi açıldı,
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

Gözəl doğar səndə Günəş, gün batar,
Boyananda üfüqün al yaquta,
Heyran oldum sinəndəki sükuta,
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

Vurğun oldum sənin şirin dilinə,
Saf ürəkli, qəlbi geniş elinə,
Alqış olsun bərəkətli əlinə,
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

Aşıq oldum, ilk baxışdan vuruldum,
Qəmgin idim neçə vaxtdı, duruldum.
Demə ki, mən seyr etməkdən yoruldum,
Nə gözəlsən, Qaracəlli diyarı!

27.10.2010

QARANQUŞ

Yaz nəfəslə nəğmələrin dilində,
Xoş gəlmisən bu ellərə, qaranquş!
Bu torpağın bərəkətli gilindən
Damımızda yuvasını quran quş!

Söylə qışı harda , necə keçirdin?
Yad ellərin suyun necə içirdin?
Vətəninin darıxdırın, əsirdin?
Heç vardımı bunu səndən soran, quş?

Keçib getdi qışın qarı, ayazı,
Çox gözlədik yollarını bu yazın,
Xoş səsinlə nəğmə oxu, mən yazım,
Səhərləri xoş xəbərlə yaran quş!

Gör nə güc var qanadında, qolunda,
Dolanırsan hey sağında, solunda,
Sarıdimdik beş balanın yolunda
Gündoğandan öz canını yoran quş!

Sən dönəndə yurdumuza hər bahar,
Çöllərimiz sinəsinə gül taxar.
Üzümüzə çiçək baxar, gül baxar,
Yaraşırsan bu günlərə, qaranquş!

02.05. 2013

ROMANTİK BAYATILAR

Çəmənə bax, gül-çiçək,
Şeh taxıbdır hər ləçək,
Ömür bir qıl körpüdür,
Ver əlini, gəl, keçək.

Gəl, keçək ki, bu ömür,
Demə sonu bir kömür.
Göydə yanar min ulduz,
Biri nolsun ki, sönür.

Biri sönür , təzəsi
Bu göylərə tələsir.
Könlüm istər bir qanad,
Bu göylərdə gəzəsi.

Gəzərdim göy üzünü,
Söykəyərək üzümü
Ulduzlardan birinə
Söyləyərdim sözümü.

Sözüm arzudur uca,
Arzum var qucaq-qucaq.
Könlüm mənə piçildar:
Ulduz kimi yan, ucal!

20.11.2000

MƏN QƏRBƏ BAXIRAM

Mən Qərbə baxıram hərdən səhərlər,
O möhtəşəmliyə heyran qalıram.
Toxunur məxmərdən, zərdən səhərlər,
Mən bu gözəllikdən qüvvət alıram.

Allanır gündoğan, seyrə dalıram,
Şərqiñ üfüqləri nura boyanır.
Mən qərbə baxaraq səcdə qılıram,
Qocaman Şahdağım qərbdən boylanır!

09.01.2012

LƏZGİ DİLİM

Sən günəşin al, alışan
Telindənmi güc almışan?
Desələr də qocalmışan,
Açaraq gen yelkənini
Sən zamanın dənizində
Gəzdir azad söz gəmini.

Körpələrin dilində sən,
Cücərirsən lap təzədən.
Hər sözündən, hər səsindən
Qaf dağının ətri gəlir,
Nədən səndə şerim rəvan,
Şerimin xoş sətri gəlir?

Ləzgi dilim, daş qoxulu!
Sinəndəki o yuxulu
Açılrkən sırlər ulu,
Hədəfləri yaxşı dəlir!
Dili çasır yalanları,
Həqiqətlər bax, dirçəlir!

Sanki ocaq hər bir sinə,
Gəl, qızın, dost, istisinə.
Bax, dilimin güzgüsünə:
Dillənəcək ulu tarix,

Pelazq nənəm, alpan babam...

Soyumuz var, təmiz, ari...

Od yurdunun odlu dili!

Bilinməyir yaşın, ilin...

Bu dünyanın daşı, gili,

Sən yaşdamı? Ah, kim bilir?

Zaman zalım, sırlarını

Gah gizlədir, gah da silir...

Ötüb keçən min illərin

Ləpələnər sahilləri...

Bu dünyanın dillərinin

Sən bacısı, anasısan...

Bil, kəc baxsan öz dilinə,

Könlüm, buz tək donasısan...

Sən Allahın möcüzəsi,

Xalqın ruhu, canı, səsi,

Zaman səndən qorxur, əsir,

Ehramlardan uca dilim,

Əsrləri yarıb keçən

İgid dilim, qoçaq dilim!

20.12.2011

MƏNİM LƏZGİNİYAM

Mənim Ləzginiyam! Gözəl diyarım!
Mənim ahu gözlüm, qartal baxışlım!
Şahin tək məğrursan sən gözəl yarım,
Ey məxmər libaslım,, sözü naxışlım!

Gözəl yaranmışan sevgili yurdum,
Nə gözəl sökülr sinəndə hər dan!
Zirvəndən seyr etdim, dərəndə durdum,
Heyranam hüsnünə hər saat, hər an!

15.07.2003

NƏNƏ ƏLİNİN ZƏRİ QALIB...

Otaqda tər güllər açmış,

Sanki bahar-gül ələnmiş,

Elimin hər obasında,

Kürəsində,Qubasında,

Hər bir evdə neçə-neçə

Nənələrin yadigarı,

Nənə əlinin sumağ var.

Budur,mənim evimdə də

sanki bahar-güllər açmış,

Nənəmizin sumağ var,

nənə əlinin zəri qalıb.

Canlımıdır görən sumaq?

Verirsə də nazdan soraq

Hər ilməsi, hər cərgəsi-

Mənə elə gəlir, nədən,

Bu ilmələr arasında

Ləzgi nənə ürəyinin

Bir az dərdi-səri qalıb.

Budur, mənim otağında

Sanki bahar-güllər açmış,

nənəmizin sumağ var,

nənə əlinin zəri qalıb.

Nənəmin bu güllərinə,

Rənglərin ahənginə

Heyransa da bütün aləm,

Bu sumaqda nənəmizin

Qoşmadığı, itirdiyi

Neçə mahnı, nağılları,

Nənəmin o doğma səsi,

Bir də onun ömür sürüb

Könlündəki arzu-kamı

Sanki üzü bəri qalıb.

Budur mənim evimdə də

Sanki bahar-güllər açmış,

nənəmizin sumağın var,

nənə əlinin zəri qalıb.

Bu nə sirdir, bu nə sehir?

Xəyalımdan nələr keçir,

Gəzdirirkən mən əlimi

Sumaq üstə, gör nə yaxşı

Hey canlanır göz önungdə

Şirin-şəkər uşaqlığım,

Ah, könlümdə, ürəyimdə

O günlərin ötüb keçmiş

Şirin, əziz xatirəsi,

O çağların sanki xeyri-şəri qalıb.

Budur, mənim evimdə də

Sanki bahar-güllər açmış

nənəmizin sumağın var,

nənə əlinin zəri qalıb...

29.01.2013.

GƏLMIŞ İMİŞ KƏNDİMİZƏ ƏLİRZA

Dözə bilmir mənim könlüm bu gün də,

Ötüb keçmiş bir əhvalat verir dərd.

Hey canlanır gözlərimin öündə:

Kəndin içi...iki şair durub pərt...

Gəlmiş imiş kəndimizə Əlirza,

Seyr edirmiş kəndimizi Zabitlə.

Qorxaq , aslan sanılırdı o vaxtlar,

Qınanırdı qartal ürək igidlər.

Iki könül-vurğun doğma torpağa,

Kənd içində məəttəl durub dayanmış.

Sanki hürküb el qaçmışdı uzağa...

Igidlərçin meydan idi daralmış...

Yəqin demiş:-Zabit qardaş,-Əlirza

-Bəlkə burda şair, şeir sevilmir?

Hanı qızlar? Çiçək verən yox bizə,

Neyçin bizə “xoş gəldiniz!” deyilmir?

Şairlərim, el çıxmadı pişvaza,

Qızlar sizə çiçək rəva görmədi.

O gün nə bir təzə şeir söylədiz,

Nə bir alqış üzünüzə gülmədi...

Gəlmiş imiş kəndimizə Əlirza,

Kimsəsiz, boş küçələrə baxırmış.

Onun kövrək, zərif şair qəlbinə

Səssiz-səssiz göz yaşları axırmış...

...Gəlmiş imiş kəndimizə Əlirza,

Seyr edirmiş kəndimizi Zabitlə...

30.01.2013

NOBEL MÜKAFATINI KİMƏ VERƏRDİM

Adamlardan sorurdu

Radio “Azadlıq” dünən:

-Söylə, kimə verərdin

Nobel sülh mükafatını bəs sən?

-Mən Alla Borisovnaya!

-Mən Putinə, Iujkova!

-Müğənni Madonnaya!

-Mənsə Rastropoviçə!

M oskvada, bax, beləcə,

uca, möhtəşəm,

adlar çəkildi neçə!

Ancaq...ancaq mənim

Nədənsə

Ürəyimdən keçdi ki,

Kaş xəbər alaydılardı,

Məndən də sorayıdlardı...

Məndən soruşsaydılar,

Cavab verərdim ki: -mən,

İnsanlardan heç kimə!

Ən yüksək adları

Mükafatları mən

Çölü, düzü bəzəyən

ən zərif, xirdaca çiçəklərə,

Hərdən yanaq oxşayan xəfif

Yellərə, küləklərə verərdim.

Payız, yaza, qışa,

Şehə, qara, yağışa,

Pəncərəmdən hər səhər

otağımı axışan

səhər şəfəqlərinə,

Yer üzünün hər axşam

yanaq kimi alışan, yanan,

gözəlləşən geniş üfüqlərinə,

Güney üzündən axan

Suyun şırıltısına,

Yaşıl budaqda həzin

yarpaq piçiltisına,

doğma yurda aparan

cığırlara,yollara,

uzaq,yalqız çöllərdə

tənha bitən kollara,

Tənhalığa, sükuta,

Hərdən mənə əl tutan

Yaxçı sözə, baxışa,

Gecənin məxmərinə

ulduzların taxdiği

bürc-bürc parlaq naxışa,

Kainatın genliyi,

Göylərin ənginliyi,

Ulduzlara aparan

Yolun uzaqlığına,

Günəşin tellərinin

Qızıl parlaqlığına,

Ən yüksək şəlaləyə,

ən dərin çökəkliyə,

Damcıların səmada

yaratdığı

yeddi rəngli haləyə,

İnsan gözündən uzaq

naməlum çiçəkliyə

çiçəklərin rənginə,

rənglərin ahənginə-

mən mükafat verərdim.

Bir də ki,

İnsansız da mövcud olan

Möcüzələr yaradan

Səbirli bir qüvvətə,

Zaman adlı qüdrətə

Mən mükafat verərdim,

Mən mükafat verərdim...

16.01.2002

YERDƏN KƏNDARDA

Nə sevinc var ,

Nə kədər.

Nə qəm var,

Nə də dərd.

Nə yaxşı var,

Nə yaman,

Nə sərhəd var,

Nə zaman,

Nə zalım var,

Nə zülm,

Nə doğum var,

Nə ölüm,

Nə haqq var,

Nə nahaq,

Nə qələm var,

Nə varaq,

Aman allah,

yalan da yox,

düz də yoz!

Ürək yıxan söz də yox!

Nə din var, nə iman,

Nə xəçpərəst,bütpərəst,

Nə də ki, bir müsəlman.

Nə çiçək var, nə çəmən,

Nə sevgi var,nə sevən.

Nə bir çiçək dərən yox,

Gül-ciçək göndərən yox...

Nə ürək var, nə ağıl,

Nə həqiqət, nə nağıl...

Yerdən kənardə.

Ulduzlar səssiz.

Ulduzlar tənha.

Sanki yerə baxırlar

həsədlə.

Həsrətlə.

05.02.2001

YENİ ƏSR

Yeni əsr, sən insanın əlində
Qar tək təmiz, yüz aq vərəq payışan.
Yeni əsr, sən insanın beynində
Yüz cür yeni doğulası karışan.

Sən baharsan, gələcəksən yüz kərə,
Gül-çiçəyin açılacaq yüz kərə,
Xəzəllərin saralacaq yüz kərə,
Sən zamanın yüz payızı, yazışan.

Hər bir anın biçiləcək birbəbir,
Muncuq təki düzüləcək birbəbir,
Su tək yüz il süzüləcək birbəbir,
Sən dünyyanın görünməyən çayışan.

Olmasın qan addımının izində,
Nə bir həsrət körpələrin gözündə.
Nə bir zülm, nə bir zalim yer üzündə,
Məndən demək, sən də yəqin razısan.

Yeni əsr, neynər səndə bu insan?
Tapdanacaq yenə görən haqq-mizan?
Beylə sual-sorğuların çox asan,
Cavabını uca göylər yazır, san...

07. 12.2011

ƏYİLMƏ KÖNLÜM

Tez-tez batsa da, qəlbimə oxlar,
“Hə”-dən çoxsa da ömrümdə “yoxlar”,
Yenə könlümdəmin arzu çağlar,
Boynunu bükmə, əyilmə, könlüm!

Hədər keçsə də gəncliyim, heyhat...
Nə gözəl nemət, şiririndir həyat,
Həyat eşqini təzədən oyat,
Boynunu bükmə, əyilmə, könlüm!

Yamanlar içrə düşsən də bir gün,
Xoş günlərinə vursalar düyü,
Nadan öñündə dayanma küskün,
Boynunu bükmə, əyilmə, könlüm!

Əzablı yollar qismətin olsa,
Ürəkdə arzun ləçək tək solsa,
Heç zaman, heç vaxt sən batma yasa,
Boynunu bükmə, əyilmə, könlüm!

18.05.2011

QAPI DÖYÜLDÜ...

Taq-taraq! Taq-taraq!

Qapı döyüldü....

Səhərin sakitliyi

Birdən söküldü:

-Ay ev yiyeş! Ay xala!

Taq-taraq! Taq-taq!

-Açın qapıları,

Bir fala baxaq!..

-qızım, gəl səninçün

Quran açım,

bəxtin açılsın,

Ömrünə, gününə

Nurlar saçılsın.

Deyim keçmişini,

Falına baxım,

Sabahkı gününə,

Halına baxım.

Seyid nəslindənəm,

əlim sayalı.

Duam xeyirlidir,

Dilim ziyalı.

-Keçən günlərimi

Salma yadıma

Kimsə çatmayacaq

Artıq dadıma.

Bir də ki, o günlər nəyimə lazım?

Çox xoşdur mənimcün bu alın yazım.

Gələcək günüməsə tanrıdan başqa

Kimsəyə naməlum, deyildir aşkar.

-İMANSIZ OLMA, QIZ, FALINA BAXIM,

BƏXTLİ BIR ULDUZA ADINI TAXIM

BELE BIR QÜDRƏTİN VARDIRSA ƏGƏR,

ƏL AÇIB KƏNDBƏKƏND GƏZMƏ SƏRASƏR.

ÖZÜNÇÜN GÜN AGLA, ÖZÜNƏ FAL AÇ,

AZMİ DƏRDİ-SƏRİN? EYLƏ BİR ƏLAC.-

SÖYLƏDIM FALÇIYA, NƏZİR DƏ VERDIM,

OSA ƏL ÇƏKMƏDİ, YENƏ SÖYLƏDİ:

-BƏS,

GƏLƏCƏK GÜNUΝÜ

İSTƏMİRSEN, QIZ?

YOXMUDUR BƏS QORXUN

QALMAQDAN YALQIZ?

-BƏLKƏ DƏ QORXURAM,

ANCAQ NƏ EDİM?

MƏNİM ALLAHADIR BIRCƏ ÜMİDIM.

ODUR BU DÜNYADA

İNANDIĞIM KƏS,

BİR DƏ QƏLBİMDƏKİ

MƏHƏBBƏT, HƏVƏS.

BÖYÜK BİR EŞQİN

YOLCUSUYAM MƏN,

İNCƏ BİR MƏHƏBBƏT

TUTMUŞ ƏLIMDƏN.

Eşqimin adı.

Dar gündə dadıma

Bu eşqim çatır.

Gəzirəm göylərdə

Bir səyyah kimi,

Uzaq uledzər öpür

Incə qəlbimi.

Bəxtsiz də sanmiram

Mən heç özümü,

Olsa da arxamca

Dodaq büzümü.

Tək-tənha qalsam da,

Bu yollarda mən,

Çoxundan xoşbəxtəm

Bilmirəm nədən?

Səndə qüdrətmi var,

Bundan da artıq

Ömrümə verəsən

Bəzək, yaraşıq?

Dodaq büzdü falçı

Mənim sözümə,

Qəribə nəzərlə baxdı üzümə.

Onunçün çətinmiş

Məni anlamaq,

Belə xoşbəxtliyi

Ağıla salmaq...

2002.

KİM DEYİR ATEİSTƏM

Kim deyir allahsız
bir ateistəm?
Nə böyük yalan!
Doğrudur, ömrümdə
tutmadım oruc,
qılmadım namaz.

Bağışla, Allah!
Çünkü tanrılarıram vallah,
bir çox namaz qılan
avam, yaramaz.

ŞEİR YAZIR DƏRZİ DƏ

-Gör nə günə qalmışıq,

Almış məni təzə dərd,-

Deyinirdi bir şair:

-Şeir yazır dərzi də!

Poeziya bir uca

Lövhədir sə, ya ocaq,

Olmaz gül tək bir qucaq

Şeir asar dərzi də?

O da sən tək şərqlidir,

Kövrək ürək, qələblidir,

Amma səndən fərqlidir

Şeir yazmaq tərzi də.

O, elə bir xanım ki,

Ürəyində yoxdu kin.

Şair kişi, sevin ki,

Şeir yazır dərzi də.

Zərif əllər o incə,

Gözəllərə don biçər.

Nə olur ki, bir neçə

Şeir yozar dərzi də?

09.12.2012

ƏLVİDA

Elə bildim uca göylər söküldü,
Qəm dünyası tək üstümə töküldü,
Bu ağrıdan bütün qəlbim büküldü,
Bu gün mənə yarım demiş: -əlvida!

Dünya, rəngin birdən neyçin soldu bəs?
Piçıldışan yarpaqların noldu bəs?
Ah, bu gündən tənha qəlbim, ağla, əs,
Bu gün sənə yarın demiş: -əlvida!..

1997

GÖZÜM YAŞIN TÖKÜMMÜ...

Xəbərim yox nə yatmışdan, oyaqdan,
İçim-çölüm buz bağlamış soyuqdan,
Qəm dünyasın salmışam mən ayaqdan,
Heç bilmirəm gözym yaşın tökümmü?

Sən gedərkən mən bir dolu buluddum,
Ağlamadım, gözlərimi qurutdum,
Ayrılarkən soruşmağı unutdum:
Eşqimizin binasını sökümmü?

1997

AKSİOMA

Paralel düz xətlər

Heç vaxt kəsişmir.

Paralel düşünən ürəklərimiz,

Paralel arzular, diləklərimiz,

Heç vaxt rastlaşmayacaq,

Kəsişməyəcək,

Paralel döyünen könüllərimiz

Heç zaman, heç zaman

Görüşməyəcək.

Çıxmayacaq öz

ciziğimizdan

heç vaxt, heç zaman.

Paralel düz xətlər kimi.

17.01.2002

ŞAİRLƏR GÖRÜŞƏNDƏ

(Telman Təravətə)

Mənə elə gəlir ki,
Könlü gülər sözlərin,
Sözlər qanad açarlar,
Sözlər yeddi rəng alar,
Sözlər işıq saçarlar
Muncuq təki düzülər,
Pak şəh kimi süzülər,
Sözlər bəxtiyar olar,
Sözlər şeirə düşərlər
Şairlər görüşəndə.

Uca, təmiz duyğular,
Ülvi hisslər oyanar,
Əriyər buz dağları,
Dünya nura boyanar,
Arxlar dönərlər çaya,
Dağa dönər hər qaya,
Göydə ulduz sevinər,
Yerdə düzərlər, çəməhlər.
Çiçək açar qışda da
Lalələr, yasəmənlər.
Bütün aləm,Kainat
Gözəlləşər,saflaşar,
Yerlər Göyə yanaşar
Şairlər görüşəndə,
Şairlər görüşəndə.

2013

Ləzgi dilində poetik əsərləri

ФИЗВА БУБА, ЧАЛАР ГВАЙ КАС

Къавказд чилел улу, чехи,
Уьмуързаяй зи кыл рехи
Лезги элдиз ава къадим
Са риваят: гуя итим
Хидир Неби-са пайгъамбар,
(Ван хъана жед вазни и тівар),
Физавай къван чи дагъларай,
Гъебени гваз чалар авай.
Физавай къван чалар пайиз,
Чалар пайиз, гафар пайиз,
Дагъларилай камиз-камиз,
Рагар са-сад рамиз-рамиз.
(Вилерикай карагзава:
Чалар пайиз физвай буба,
Муъдрик буба, хъсан буба,
-Хъсан рехъ ваз, масан буба!-
Лугъузва за риклин къеняй,
И маx акъван заз къани я!)
Физва буба чаларни гваз,
Физва налагъ, акъ я хъи заз,
Къенин йикъан къаларни гваз!
Агъ, гъикъ лугъун:-Буба, акъваз!
Акъваз, чалар паймир вуна,
Акъван чалар зайдир вуна!"
Физва буба-чалар гвай кас,
Вичин зурба гъебени гваз.
Шад я буба чинаваз хъвер,
Гуъгуълдава са мили звер:
Гъар са юкъуз жедач и кар,
Герен я им чалар пайдай!
Герен я им са мукъаддас.
Чал пайда за сад- гъарадаз!
Гъар жуъредин халкъар хъурдай,
Гур булах хъиз гъей ргурдай
И дагълара шумуд са чал,
Цуък акъудрай Къафкасд хурал!
Чалари и иер чилел
Кутурдай гъакъ суварни мел!
Ихътин хиял ийиз-ийиз

Физва буба чалар пайиз.
Физва чалар, гафар гвай кас,
Чалар авай гъебени гваз...
Ихътин сирлу сегъне акваз
Лал ва секин улу Къавказ...
Анжах килиг, садлагъана,
Са рагинлай ківач кілана!
Чурна бубад и секинвал,
Къаф дагълара гъатна са къал!
Пайгар акъваз, буба, пайгар!
Чкіид гъебе, чкіид чалар!
Зи лезги чал ава, чида,
Чалар авай а гъебеда...
Геж я, амма, ківач кілана,
Килиг, гъикіа чеб чілана...
Чалар вилиз акваз-акваз,
Ина-ана акъаз-акъаз,
Дагъдай агъуз авахъзава,
Килиг, гъикіа акахъзава,
Чал са-садахъ, гаф са-садахъ,
А чал идахъ, и чал адахъ,
Къванце акъаз, сварце гъатиз,
Гагъ сад жагъиз, гагъни квахъиз,
Агъ, и гафар мур хъана лап,
Гзафбуран тіур хъана лап!
Тик рагара акъардалди,
Инсанарал агакъдалди
Шупі хъана жед гафар гзаф,
Квахъна фена шумуд са гаф...
Икі чалари гъарда вичиз,
Эл жагъурна чпи-чпиз...

Кіелзаяй дуст, килиг, гъикіа
Ацукънава дагъдин күківа
Хиялариз Хидир буба...
Хиялариз фимир, буба!
Хъсан хъана ківач кілана,
Чал чілана, гаф чілана.
Хъсан хъана чалар вуна
Цверекі галаз бахш авуна.
Чалар аку, цверекі галай,
Ялав галай, цай-экв галай,
Чарабуруз рахаз четин
Гафар аку, цуківар хътин!

Чи дагъларин рагар хци,
Гафар аку векъи, циц1и
Иер я къе, гур я Къавказ,
ЦверекI галай чаларни кваз...

Эгъ, зун гынай, Хидир гынай...
Мах я къван им, заз рикIивай
Жезвайди хьиз гъей аквада
И къисаяр, риваятар.
РикI ала зи гыкъван гзаф,
Дегъ девиррин гъар къадим гаф
Сирлу я заз, нурлу я заз...
Гъадахъ дайм акI я хьи заз
Физва буба чалар пайиз,
Къульне гъебе чалар пайиз,
Физва зи чал, зи гаф гвой кас...
Ихътин иер риваятров
Гур я Къавказ, гур я Къавказ...

21-23.10.1997

БАХТАВАР ГАД

Я бахтавар иер гад,
Атанва вун иер мад!
Йикъар я вун зар галай,
Булушка я гар галай.

Ахвар галай вил я вун,
Галатнавай гъил я вун.
Къайнар гүнене, пел я вун,
Йимиш алай хел я вун.

Ви пенжеррин хур ахъа,
Ахъайнаваз генг яха.
Ви рак ахъа тайбатай,
Шагъварар къvez гъар патай.

ЧигъичIигъдин цIирцIирар,
Рагъ дидедин цIарцIарар,
Хъар кутунван цаварап?
Хъсан чIав я авара!

Къекъуъгъ жуваз кIанивал,
Хас я, гад, ваз къенивал!
Ви вилерин виливал,
Ви гуъгуълдин миливал,

Туракъ йикъар кар я заз,
КIвачик бегъер галай свас,
Я бахтавар иер гад,
Атанва вун иер мад!

29.06.2012

ЭКЪЕЧI, РАГЬ

ЭкъечI Рагъ, эй цаварин шад гүзел,
Теменар це Чилиз яру пIузарив.
Къайнар хъулькъвер эциг Чилин гъар пелел,
Туьмер ия кIанивилин къасариз.

Хару либас алукI хъия ша, гатфар,
ТIебиатдал цIийи нефес чан хукваш.
Чи гуьгуылра куькIуьр хъия шад гафар,
Чи цавариз чубарукрин ван хукваш!

апрел. 2011

ЗИ ЛЕЗГИ ЧАЛ

Нурагилай ал ракъинин
Вуна къуват къачунвани?
"Ви члав фенва..." - лагъайтIани,
Жуван елкен ахъайна генг,
Заманайрин хурал вуна,
Игитди хъиз тухузва женг!

Чи бишекрин мецел къвана,
Цийи кылий цуькда вуна.
Гъар сесина, гъар гафуна
Чи Къаф сувун ни-ял гала,
Вучиз,лагъ, зи шиир скъал
Къvezva къакъан хиял галаз?

Зи дидед чIал, къванцин ни квай!
А ви хурал ахварик квай
Ахъа жерла сирер, давар,
Акъазва лап дуъз рикIелай!
Тапаррин мез галкIизва гъикI,
Экъис жезва гъахъ руг алай!

Къул я чими чи гъар са хур,
Агата, дуст, хамир хатур,
Туш зи чIалан гуъзгъу какур,
Дуъз рапада ана тарих:
Пелазг баде, алпан буба...
Чахъ суй ава михъи, ари.

Щун дигедин цай галай чIал!
Авач чидайд ви яш, ви члав...
Чи дагъларин кукIушни рав
Ви яшдаван, низ чида низ?
Заманади вичин сирер
Чуныухариз, гагъни чуриз...

Алатна фей агъзур йисар
Ийизва на такур къасар.

Чаларин вун хару, масан
Вах яни вун, диде яни?
Чалаз тахай килигайтла,
Дав жеда ви, гульгууль, мани...

Вун Гъуцари чав гайи нур,
Лезги халкъдин ван я вун гур.
Вахтуниз на ганва қучур,
Эгърамрилай зи вини чал,
Клариз физва асирап на,
Зи игит чал, зи къени чал!

07.11.2013

ГАТФАР АТАНА

Чи ракIарар гатана
Яран сувар атана.
Гатфар тирди къатIана
Чубарукни хтана.

Суъгъурдин гъил галукъриз,
Яр ягъана кIурукIриз.
Къацу либас алукIриз
Яран йикъар атана!

Къил хкажна векъери
Вил ахъайна цууквери,
Хвеши жезва нуукIвериз,
Лугъуз:- Гатфар атана!

17.03.2008

ЛАЦУ БАРМАК ХТУННА

Лацу бармак хтунна
Дагъди вичин кыилеллай.
ВацIар хъана авахъна
Гъекъер адан пелеллай.

Вичин бармак дагъди мад
Зулуз алукI хъийида.
Лацу кукIуш циферик,
Цавук галукъ хъийида.

17.03.2008

ТАРИФ МИЙИР ЗАЗ ДУЪЗЕНРИН

Тариф мийир заз дуъзенрин, гүннейрин,
Ви дуъзенда вили къадай затI аван?
Къакъан цавар хуъзвай чпин къуънерал,
Чи дагълариз гыкъван иер хатI ава!

ТЕК ТАР

Лугъуда хъи, тама тарни тек тахъуй,
Гъахъ я жеди и гаф лагъай бубаяр.
Анжах, вучиз гуъгуъл, вун рази туш,
Чехибуру эцигнавай тубадал?

Зун ашукъ я иервилел, акунрал,
Чульда, тама ялгъуз, тек тир тараарин.
Игитар хъиз хура къваздай, уъмуърди
Ракъурзавай гааринни хаарин.

Тек тар-абур я чуъллерин, уъруушиrin,
Акъвазнава хиялдавай тават хъиз.
Илагъиди тIебиатдин пак хурал
АкIурнавай иервилин тIаратI хъиз.

Анжах инсан... Инсан ялгъуз тахъурай,
Тай жагъурай рикIиз түквей гъарадаз.
Пуч я уъмуър небгетарин къвалал фирм,
Текни хъсан ялгъузвилин тIвар алаz.

10.06.2011

ХЪФИЗВА КУЫН ДУРНАЯР

Хъфизва куын циргъинаваз дурнаяр,
Хъсан рехъ квез, саламатрай рекъера!
Хъфизва куын яргъал, чими дигейриз,
Чун вердиш я уьмуър гъализ мекъера!

Чилин гъалдиз къакъанрилай килиг куын,
Пайгардиз вач цаварилай гум галай.
Хъвамир ятар вирерилай, вацларлай,
Дяведин дад, агъу галай, хъум галай...

Физва цавай налагъ , десте гульзелрин,
"Сагърай!" лугъур ванералди илигиз.
Туш рикI секин дуъният гъалар акваз заз,
Амазма зун куын гульгульна килигиз...

"Вуч хъсан тир, хъфизвайди зи элдин
Гъамар тиртIа къалгъуннавай хтар хыз..."
Вучиз ятIа физва хиял зи рикIяй,
Налагъ ибур татай зулар, гатар хыз...

11.09.2013.

ЗУЛНИ ЗУН

Ягъана хыз, элкъвена чахъ экуй вил,
Ківатына гату гъяркъуь ценер гваз фена.
Алукъана зул, тішуниз вил ахвар квай,
Тібиятдин, цуқверин ранг -къаз фена.

Галчукна шал... акъвазнава зунни зул,
Акурбур хызмягътеле хъана чин-чинал.
Къазва хабар зулу завай секиндиз:
"-Я руш, лагъ заз, акурди я вун гъинал?"

"-Чир-хчир я лап кіевелай зунни вун,
Захъ пел чыруу шумуд гатфар, гад хъана.
Зи гүйгъульдин гатфарарни зулар гъич,
Тібиятдив дуъз атанаач, сад хъанаач.

Гъалтна гзаф чун сад-садал уймуърда,
Шумуд гатфар, гад хъана заз зул хътин.
Гатун цикілиз даварна рикі къаяри,
Агажна зун тіалди сурун фул хътин.

Гъадак, я зун гүйгъуль -рике зул авай.
Къамир хабар: "акурди я вун гъинал?"
Къунерик шал...акъвазнава зунни зул,
Акурбур хызмягътеле хъана чин-чинал...

14.09.2013.

ХҮҮРЕ ЗҮЛ

Хтунна тараги тандаллай пекер,
Мукъвалла хъультөрин къаярни мекъер.
Налагь рикел хиз бахтавар йикъар,
Ишезва төбият авадриз накъвар.

Жигъиар къарада, лекъвенра ятар,
Я ихътин зулун къан гелерни хаттар.
Ківатнава бегъерар, михънава салар,
Щарцар гуз ишикта ичерни къалар.

Къуранва итимрин пелерал гъекъер.
Гъазур я малариз маркара векъер.
Ацланва папарин балунар вири.
Гъар жуыре салатар, мураба шириң.
Ківатнава къулачда, жергеда кілас.
Цай жеда къулара, къафунар чраз.

Бадейри ахъайда хтулриз махар.
Гъуй лугъуз вилериз махари ахвар.
Иер я хуырера шикилар ви, зул,
Чи чандик чуриз пел кутуртнани фул...

29.09.2013.

ДУЫМДУЫЗ АКЪВАЗ ЧИНАР ХЫИЗ

Дуымдуыз акъваз уымурдив сад чинар хыиз,
Рикел дуъзвилий кыл виридлай виневай.
Какур финар акел жемир ваз гъунар хыиз,
Гъар камуна бижвал авай, кин авай.

ГЬИКІ Я КУЫН

Хайи хуъруын жигъиар.
Зун яргъава гъикі я куын?
Къакъан пелер гар галай
Гъа сифте хыз тик я куын...

Зи хайи хуър, гъикі я вун?
Атанван гваз йикъар хуш,
Чина мили хъвер авай
Гатфар дедин Яран руш?

Галчукнаван къацу шарф
Чи гүнейри, дерейри?
Чубарукри мугнаван
Бубад ківалин чөрөйрик?

Хъверзавани Ракъини
Чуылдин хару цуьквериз?
Туьмерзаван гарари
Къацу, генг тир никіпериз?

Илигнаван манидал
Чи багълара къушари?
Яру-ціару алукіна
Дамахнаван рушари?

Нур гузаван акъаз Рагъ
Пак экүнин берейри?
Селемаяр чразван
Чи къуларал дидейри?

Зи хайи хуър , хайи эл,
Зун яргъава, гъикі я куын?
Фикир-хиял квев гва зи
Зи чан я куын, рикі я куын...

12.03.2010

ИНСАН Я ВУН ЧИЕХИ БАХТ АВАЙ

Вун дуњадал туштIа гъакIан къван,
Сад Аллагъди гъанватIа вал чан,
Ваз гъуцари ганватIа сагъ чан,
Инсан я вун чIехи баht авай.

АквазватIа ви вилериз Рагъ,
Агуд мийир пашманвилин нагъв.
Ви хайibur, дустар ятIа сагъ,
Инсан я вун чIехи баht авай.

ГанватIа ваз кар ийир гъилер,
ТуукIуърдайвал бул иервилер,
На рикIера тазватIа гелер,
Инсан я вун чIехи баht авай.

ШадзватIа ви рикI акунри,
Гатун йифиз церин ракунри,
Гъам гатфаар, зулар атунри,
Инсан я вун чIехи баht авай.

АватIа ваз хкягънавай рехъ,
А рекъе вун туштIа эгер тек,
КъвекъвезватIа рикIе аваз экв,
Инсан я вун чIехи баht авай.

Ви бицIекди вилер квай дуру,
Ваз баҳшдамаз са темен хару,
Лагъ вуна ам агудна хурув:
-Инсан я зун чIехи баht авай!

24-28 июн, 2012.

АЦУКЬНАВА ЗУН ЯЛГЪУЗ

Ацуκьнава зун ялгъуз,
Таран кIаник гар галай.
Гатун шагъвар рахазва
Зав, Ракъинин зар галай.

Нисин я югъ. Чимила
Рекъер ава мургуда.
Агъ, гатун югъ, ви гуьгъул
Вуч захада. гъяркульда!

Цав михъи я, вили я,
Урус рушан вилер хьиз.
Мили туьмер шагъвардин
Зи дидедин гъилер хьиз.

Нурап пайиз экъвезва
Рагъ таватни цаврин.
Аван адаz цIигелвал
Заз хьиз фейи чIаварин?

Гуьгъулда зи гелер таз
Камиз физва геренар.
Шагъвар рахаз чинеба
Ийиз уьмуър ширинар.

Агъ, и гатун геренар!
Къвазва цавай чилел зар.
Вуч хъсан тир эбеди
ЖедайтIа куын акъвазар!

Ацуκьнава зун ялгъуз
Таран кIаникгар галай.
Гатун шагъвар рахазва
Зав Ракъинин зар галай...

23.07. 2013

ТУШ ВУН ЯЛГЪУЗ

Туш вун ялгъуз
Уьмуърд рекье.
Эгер рикле,
риклин кике
са кIус, тике
илгъам лугъур цай аватла.

Туш вун ялгъуз
гутьгуълда гагъ
гатфар, гагъ гад,
гагъ зулун дад
гагъ хъультIуын гъяд
авазватла.

Чи дагъларин мерд хурал
Ала гъвечли мерд хуърер.
Дагъларивай къачунвай
Игит къилих, мердвинер.

УЬМУР ЛЕНТ ХЬИЗ Я СА

Уьмуър лент хьиз я са.
Аллагъди чав
гъей са-садав
гузва хабарсуз.
Гузва ичлиз,
гузва михлиз,
ацIурзава гъарда вичиз
уьмуърдин лент
алақъдайвал...

20.03.2005

ИНСАН АВА

Инсан ава агатдамаз ви патав,
Ви вилера гатфар зул хъиз ишеда.
Шегъре рекъер жеда налагъ, вири дав,
Вун запабра гъатда ахъя тежедай.

Алугарда ви мурадрин генг лувар,
Ван атЧуда ви манидин рикlevay.
Вили ятлан рагъул аквад ваз цавар,
Ракъинин нур къвазда налагъ, рекъевай.

Инсан ава агатдамаз ви патав,
Цуък ахъайда гуъгуълда ви мурадри.
Агъзурни са гъед куъкIуърна гуда цав,
Чан гуда ви гуъгуълдавай "ярабри".

04.12.2009

МАНКЪУЛИДИН ХУЪРЕ ЗИ

Ина гатфар гад гуъзел я,
Килига къуд пад гуъзел я.
Уъмуързавайд шад са эл я,
Манкъулидин хуъре зи!

Зуърнед ван кваз манидин сел,
Гур яина меъхъерни мел.
Гада викIегъ, руш я гуъзел,
Манкъулидин хуъре зи!

Гавдушан пел, гимреяр дар,
Чи тариҳдин аманатар,
Авач а къван алачир тIвар,
Манкъулидин хуъре зи!

26.07.1996

АКІ Я ХЫИ ЗАЗ ДАГЪ ПАДАЙ ХЫИЗ...

АкI я хыи заз,
Фергъада хыиз дагъ падайд хыиз...
Гүгъульдиз зи
хъуерьез-хъуерьез Рагъ гъахьайд хыиз.
Лувар галай кард я къе зун,
Бахтавар я , шад я къе зун.
Къвекъвезва са мили зурзун
зи гуьгъульдин цавара.
Авунва за налагъ чара
Жуван вири дердериз...
Килиг, гъикIа акъвазнава
за хранвай гам хъвериз!
Ала зи рикI чи бадейрин и сенятдал,
И сенятдин дуъз рахадай,
гүзгүз хътин тIебиатдал.
И сенятди лугъузва хыи,
Лезги чилин герб я гамар.
Лезги чилин пайдах, дамах.
Лезги элдин дердер, гъамар,
Чи бадейрин шадвални агъ
хуъз авай са къеб я гамар.
Къе Ватандин тIвар храна за сумагда...
Хайи элдин гъам рикIеваз,
Хайи чилин хатурдай.
Алирзани Лезги Нямет,
Етим Эмин, Забит рахай
дидед чIалан хатурдай.
За хатурдай кхъена
Шагъдагъдин, Самурдин,
Гъажи Давуд, адан хци гапурдин...
Къе Ватандин тIвар храна за сумагда,
Са кIез хъана акIуй лугъуз
чун дакIан тир вилера.
И тилитда- гъилера,
Хайи чилин тIвар храна за сумагда.
Налагъ, гзаф залан
пар вегъена далудлай,

Кам хчуна "лезги гынай, гүзгүй гынай"
лугъуз хъуьрей халудвай.
АкI я хьи, заз,
Фергъада хьиз дагъ падай хьиз...

08.1994-24.01.1995

"ЖЕННЕТ КЬЕЙИД"

Гъар гатфарихъ хъчар гъидай рушур тир,
Афар къандай чи бадейриз, ненейриз.
Дуњядал чи я цІуд-цІусад яшар тир,
Чун илифдай дар дерейриз, гуњнейриз.
АцІуз жедай чи манийрин аваздай
И гуњеяр. Вуч иер тир гъар са пад!..
Чун са сурал алтІуш хъана акъваздай,
"Женнет къейид"...Къван вегъидай гъарда сад.

Са сур я им, са тават дин, гуњелдин,
Къvez-физвайда къван вегъизма гилани.
ТІварни Женнет. белки тІвар къван иер тир,
Йисар фенва, низ чида къван гила, низ?

Вун дидеди ханай иер тават яз,
Квачир жеди маса рехне, гунаѓьни.
Амма вучиз къуна гуњел инад ваз?
Сур хъанва вун къван вегъизма гилани.

Чпин тІварциз леке ягъиз, къацІуриз.
Абурсузриз къванер гудай кас авач.
Дишегълидин михъивилиз, абурдиз,
Къенин юкъуз белки къимет, мас амач?

Илифзама хъчар атІуз гуњнейриз.
И сурални рушар къвазда гилани.
Хъсандани писдани къvez негъ ийиз,
Вучиз ятІан къван вегъизма гилани...

Агъ гуњеяр! Ухшар авай бадейриз,
Гъаради са хазина хъиз аквада.
Галукъайла, гуѓгуъл, ви гъил гуњнейрик,
Гъарда са мах, са ривајат рапада...

15.11.1998

ЗАЗ ЧИДА ХЬИ...

Тваз кIалубда
Жуван рикIин хиялрикай,
къалрикай
за шириар атIузва.
КъурунчIдикай кирпич атIур
касди хъиз.

Зи хъверни гъам –
культягъ тежер зи къурунчI.
Зи лезги чIал
дайм цIийи
кукIвар тежер кIалуб зи.

МАНКЪУЛИДИН ХУЪРЕ ЗИ

Ина гатфар, гад гузел я,
Килига, къуд пад гузел я,
Уъмуързавайд лезги эл я,
Манкъулидин хуъре зи!

Зуърнед ван кваз, манидин сел,
Гур я ина меҳъерни мел,
Гада викIегъ, руш я гузел,
Манкъулидин хуъре зи!

Гавдушанд пел, гимреяр дар,
Чи тариҳдин аманатар,
Къван авани алачир тIвар,
Манкъулидин хуъре зи!

Килигна хъвер авай чиниз,
Илифа куын, дустар, чиниз,
Вине къада мугъман азиз,
Манкъулидин хуъре зи!

ШАРВИЛИ

Вун зи элдин
Къадим кьиса,
Мах мили,
Шарвили.

Акъудна на
Шумуд чехи
Кар кылиз,
Шарвили.

Эверда ваз
Гуж гайила
Дарвили,
Шарвили.

Чи эвердиз
На гъай гце,
Чаз килиг,
Шарвили.

Хуъзва чна
Рике ви тівар,
Тівар чилин,
Шарвили.

Элкъвезва хьи,
Терсина мад
Шар чилин,
Шарвили.

ЛЕЗГИНИЯ

Манкъулидхуър – Лезгиния зи гүзел!
Лезги чилин хурал ала инжи хыиз.
Бахтавар я вал Ракъинин гъар са тел,
Перишан я ви ряденар хъен чклиз.

Ина чIехи са чIугвар я тIебиат,
Гадни гатфар махара хыз гүзел я.
И чил акваз жезва дайм гүгъуль шад,
Шаирдинни илгъам ина са сел я!

Ина зи халкъ, мерд къилихрин лезги эл,
Ина къегъал рикIер ава, тIал авай.
Забитан руьгъ ксанва зи пак чилел,
И гъавада Шарвилидин ял ава.

Ухшар я вун гъар са лезги бадедиз,
Ви пелевай гъар шуткъвер заз масан я.
Манкъулидхуър – Лезгиния зи азиз!
Вун зм къадим лезги махни къиса я!

БАДЕД ГЪИЛИН ГАМ АМА

Ківалин чиле цуък ахъайна,
Гатфари хъиз цуъквер гъайна,
Лезги чилин гъар убада,
Гъам Куъреда, гъам Къубада,
Гъар са ківале шумудни са
Лезги бадед гъилин сумаг,
Бадед гъилин гам ама.
Зи ківалени гатфари хъиз
ахъайна цуък,
бадед гъилин гам ама.

Чан алатІа и гамунал?
Гагъ а кыле, гагъни инал,
Гъар гъилера, гъар квакина
АватІани шадвални наз,
Вучиз ятІан аквазва заз
И гамина
бадед рикІин са тІимил дерт,
са тІимил къван,
бадед рикІин гъам ама.
Ківалин чиле ахъайна цуък,
бадед гъилин гам ама.

И цуъкверал бадед гъилин,
И рангарал шириң, мили,
ЯтІан гъейран чилер, ңавар,
ЯтІан и гам налагъ сувар,
И гамина лутъуз тахъай,
КүтІан тавур, такур, квахъай,
Шумуд мани, шумуд са маҳ,
Зи бадедин а верцІи ван, бадед къамат,
Садни адан, гъална уъмуър,
къенин йикъаз къачуз тахъай кам ама,
Ківалин чилел ахъайна цуък
бадед гъилин гам ама.

Им вуч сир я, им вуч сұғъуър?
Авурлахъди са гъил къекъуър,
И гаминалай, ағъ, вуч хъсан,

Аял чIавар верцIи, масан,
Зи вилеркай карагзава.
Агъ, зи рикIе, гуьгульд цава
А йикъарин алатай, фей,
Ширин хиял,
заз азиз тир кIам ама.
КIвалин чиле ахъайна цуьк
бадед гъилин гам ама...

КЫИЛ ХКАЖ, АРБЕН!

Шаир стха, Арбен Къардаш,
Куъз дертлу я зи?
Твамир рикIе жуван талаш,
Агъ, жемир аси.
Дулья даим амукъдач икI,
Алатдайд я хъен,
Алугарна гъамарин ник,
Кыил хкаж, Арбен!

Ви гуъгуълни даим ахъа
Яни дердериз?
Илчифзавайд гуъгуълд тIакIа
Гъам яни звериз?
И дульядин крап акваз
Щугъзавай сирен
Валлагъ, биллагъ жез кIанда ваз...
Кыил хкаж, Арбен!

Гагъ хъуърез, гагъ шедайди я
Дулья кыил рехи.
И йикъарик жедайди я
Пис-хъсан эхир.
Алудмир на рикIелай ви
Гъар легъзе, герен
Пак лекъерин я ви иви,
Кыил хкаж, Арбен!

ХУДОЖНИК СЕЙФЕДДИН СЕЙФЕДДИНОВАЗ

Зи лезги чил, зи такабур Шагъ къакъан...
Налагъ ина са илагъи заргарди
Къекъурна гъил: «иниз куъне лагъ Ватан,
Ам инжи хъиз хуъх» лагъанва «пайгардиз».

Эй чи инжи! Эй чи улу пак Ватан!
Ви иервал лугъуз жедан гафарив?
Ви верцIивал за гафарив гъикI чIугин?
За гъикI вугун? Гъи рангариив, гъи навариив?

Ингье, са кисть мез ажузд тир чкадал,
Лезги чилин рангариикай рахазва.
Ашукъ я ам Ватанд чилел, гъавадал,
Гъар са шикил – гуъзгуть: Ватан аквазвай.

Алхиш хъурай, сеняткар, ви гъилерииз!
Къуват къачуз Ватан лугъур чешнедай,
АкI я хъи заз на Ватандин чилерииз
Икрамзава са мукъаддас гъужредай.

Бахтлу я вун, Ватан хътин яр аваз,
На ви гуъгуъл бахшнава и ашкъидиз.
Чун бахтлу я ви сенят, ви кар аваз,
Гуъзел карди царцIар гуда къашди хъиз.

Гъар инсандин гудач Аллагъд и гъунар,
И чIехи ашкъ илифдач гъар гуъгуълдиз.
Хайи чилин гъар са легъзе, акунар,
Ви кистиник ахъя жезва са цуък хъиз.

**ЗУН АХЪЯЯ ЗИ РАГАРИН СИНЕРАЛ,
АЦУКЬДА ЗУН ЛЕКЬ АЦУКЬДАЙ ЖУЬРЕДА.**

Забит РИЗВАНОВ

Генгбур тир къван ви гуъгуълдин луварар,
Гзаф къакъан ви рикI алай рагарни.
Илгъамни женг – ви уъмуърдин суварар,
Шиирра ви хъверни ава накъварни.

Уъмуър фена гъахъ паталди женгера,
Клан хъанаач ваз регъятвилер уъмуърдин.
Ваз ви элдин дердер хъана сенгерар,
Гъахъсувзала, таб душманар ви гуъгуълдин.

Лув ганва на жув клани тир рикIериз,
Шумуд агъзур гуъгуълда на мугнава.
Шумуд рикIе къалурдай эквер хъиз
Ви весийрин мукъаддас тир мугава.

Гелер туна Къубадани Куъреда,
Сейли я вун лезги элдин чилерал.
Ацукънава лекъ ацукъдай жуъреда,
Чехи шаир, чи рикIерин синерал!

КІЕЛЗАВА ЗА АЛИРЗАДИН ШИИРАР

Кіелзава за Алирзадин шиирар,
И шиирра лезги чала хъверзава!
Хъурезва заз лезги хуърун жигъирад.
Налагъ зун мад и жигъиррай зверзава.

Налагъ зун мад къеңил ківачив зверзава,
Бадед галаз физва никіз, башахиз...
Къайнар никіе звериз ківачер херзава,
Баде ава зун квадариз, гагъ жагъиз...

Баде ава зун квадариз, жагъуриз,
Бадед кыилер, зани чанкъар ківатізва.
Цава Рагъни кузва яру тланур хыиз,
Ракъиникай налагъ ялав кватзава.

Ракъиникай налагъ ялав кватзава...
Аял ятлан шад манидал илигиз,
Зи рикі хура вучиз ятлан гъакъзава,
Иервилиз и дуънъядин килигиз.

Иервилиз и дуънъядин килигиз
Сейрзава хайи хуърун пелер за.
Ағъ, а чавуз заз хабарсуз, тийижиз
Къелемдив зар хразвай къван Алирзад...

Къелемдив зар хразвай къван Алирзад...
Гүзел я и рикін ийир-тийирад.
И гуъгуълдин цавар къакъан, пелер шад,
Гъадак кіелда за Алирзад шиирар.

ТАРИФ МИЙИР ЗАЗ ДУЪЗЕНРИН

Тариф мийир заз дуъзенрин, гүннейрин,
Ви дуъзенда вили къадай затI аван?
Къакъан цавар хуъзвай чпин къуънерал,
Чи дагълариз гъикъван иер хатI ава!

ТЕК ТАР

Лугъуда хъи, тама тарни тек тахъуй,
Гъахъ я жеди и гаф лагъай бубаяр.
Анжах, вучиз гуъгуъл, вун рази туш,
Чехибуру эцигнавай тубадал?

Зун ашукъ я иервилел, акунрал,
Чувълда, тама ялгъуз, тек тир тараарин.
Игитар хъиз хура къваздай, уъмуърди
Ракъурзавай гааринни хаарин.

Тек тар-абур я чуъллерин, уъруъшрин,
Акъвазнава хиялдавай тават хъиз.
Илагъиди тIебиатдин пак хурал
АкIурнавай иервилин тIаратI хъиз.

Анжах инсан... Инсан ялгъуз тахъурай,

Тай жагъурай рикIиз түквей гъарадаз.

Пуч я уьмуър небгетарин къвалал фир,

Текни хъсан ялгъузвилин тIвар алаz.

10.06.2011

Чи дагъларин мерд хурал

Ала гъвечIи мерд хуърер.

Дагъларивай къачунвай

Игит къилих, мердвилер.

ХЪФИЗВА КУЫН ДУРНАЯР

Хъфизва куын цIиргъинаваз дурнаяр,
Хъсан рехъ квез, саламатрай рекъера!
Хъфизва куын яргъал, чими дигейриз,
Чун вердиш я уьмуър гъализ мекъера!

Чилин гъалдиз къакъанрилай килиг куын,
Пайгардиз вач цаварилай гум галай.
Хъвамир ятар вирерилай, вацIарлай,
Дяведен дад, агъу галай, хъум галай...

Физва цавай налагъ , десте гульзелрин,
"Сагърай!" лугъур ванералди илигиз.
Туш рикI секин дуњяд гъалар акваз заз,
Амазма зун куь гульгульна килигиз...

"Вуч хъсан тир, хъфизвайди зи элдин
Гъамар тиртIа къалгъуннавай хтар хиз..."
Вучиз ятIа физва хиял зи рикIяй,
Налагъ ибур татай зулар, гатар хиз...

11.09.2013

АКІ Я ХЬИ ЗАЗ ДАГЪ ПАДАЙ ХЬИЗ...

АкI я хьи заз,

Фергъада хьиз дагъ падайд хьиз...

Гульгульдиз зи

хъуърез-хъуърез Рагъ гъахъайд хьиз.

Лувар галай кард я къе зун,

Бахтавар я , шад я къе зун.

Къвекъвезва са мили зурзун

зи гульгульдин цавара.

Авунва за налагъ чара

Жуван вири дердериз...

Килиг, гыкIа акъвазнава

за хранвай гам хъвериз!

Ала зи рикI чи бадейрин и сенятдал,

И сенятдин дуъз рахадай,

гульгуль хътин тIебиатдал.

И сенятди лугъузва хьи,

Лезги чилин герб я гамар.

Лезги чилин пайдах, дамах.

Лезги элдин дердер, гъамар,

Чи бадейрин шадвални агъ

хуъз авай са къеб я гамар.

Къе Ватандин тIвар храна за сумагда...

Хайи элдин гъам рикъеваз,

Хайи чилин хатурдай.

Алирзани Лезги Нямет,

Етим Эмин, Забит рахай

дидед Чалан хатурдай.

За хатурдай кхъена

Шагъдагъдин, Самурдин,

Гъажи Давуд, адан хци гапурдин...

Къе Ватандин тІвар храна за сумагда,

Са кіез хъана акIуй лугъуз

чун дакIан тир вилера.

И тилитда- гъилера,

Хайи чилин тІвар храна за сумагда.

Налагъ, гзаф залан

пар вегъена далудлай,

Кам хчуна "лезги гынай, гүзгүй гынай"

лугъуз хъульрей халудвай.

АкI я хъи, заз,

Фергъада хъиз дагъ падай хъиз...

08.1994-24.01.1995

Rus dilinə tərcümələr

Мич!и йифер

Мич!и йифер мич!и жеда , лал жеда ,
Гъетер куда цавун хурал умуд хыиз.
Зи рик! йифиз зи гъамарин ц!ал жеда ,
Шумуд мурад ч!ух хъанва зи, шумуд кис.

Заз йиферин мич!ерикай кич!еда,
Дуњняди чин к!евда ч!улав вуалдив.
А йифери гагъ-гагъ зи рик! къеч!еда,
Гъей регъведа ялгузвилин суалдив.

Мич!и йифер мич!и жеда, лал жеда,
Экъечда шад гъетер чпин параддиз.
Гъерден са гъед кана цава пал жеда,
Уьмуърда заз маяк хъайи мурад хыиз.

Тёмные ночи

В тёмные ночи, в ночи немые
Звёзды на небе горят золотые
В ночи те , сердце со мной говорит.
То сжигает желания мои, то гасит .

Тёмных ночей тех, немного мне жаль
Как будто мир покрыла чёрная вуаль.
Они мне на сердце наводят грусть
И в одиночестве своём я их боюсь .

В тёмные ночи, в ночи немые.
Звёзды сияют ярко на небе
И если вдруг звездочка вспыхнет одна,
Моим мечтам укажет путь она .

(Перевела Бести Нифтиева)

ИЕР Я ЛАГЬ...

Иер туштат!ан,иер я лагъ заз вуна,
Цуык ахъайна Яран са руш жеда зун.
Вун рушарин суна я лагъ, заз суна,
Ви уьмуърдал баҳт яз аруш жеда зун.

Вун зи Варз я, зи Рагъ я лагъ,азизди,
За рик! гъед хъиз ви рекъера куькуърда.
Яргъируш яз туык!уырна тагъ, азизди ,
Ирид жуъре мулькъвера вун экъуърда.

Скажи, что красивая я...

Пусть не так , но скажи , что красивая я.

Я цветком распущусь , словно белая лилия.

Назови среди всех, меня милой красавицей

Над тобой, закружу я счастливою птицей.

Ты скажи мне " Солнце моё ", "Луна моя"!

Путеводной звездой стану я для тебя.

Над тобой, разноцветной раскинусь дугой,

Всеми красками радуги, мир украшу я твой.

(Перевела Бести Нифтиева)

Я бахтавар иер гад

Я бахтавар иер гад,

Атанва вун иер мад!

Булушка я гар галай.

Йикъар я вун зар алай.

Ахвар галай вил я вун,

Галатнавай гъил я вун,

Къайнар гүне, пел я вун,

Йимиш алай хел я вун.

Ви пенжеррин хур ахъа,

Ахайнаваз генг яха,

Ви рак ахъа тайбатай,

Шагъварар къvez гъар патай.

Ч1игъич1игъдин ц1ирц1ираар,

Рагъ дидедин ц1арц1араар,

Хъар кутунван цавара?

Хъсан ч1ав я авара!

Къекъуыгъ жуваз к1анивал,

Хас я, гад, ваз къенивал!

Ви вилерин виливал,

Ви гүгъульдин миливал,

Туракъ йикъар к1ан я заз,

К1вачик бегъер галай свас,

Я бахтавар, иер гад,

Атанва вун иер мад!

ВУЧИЗ

Чидач вучиз за гилани ваз чаар,

Ваз шиирар ашкъидикай кхьизма.

Чидач вучиз гуьгуылд кике заз к1арар,

Заз тикеяр мутьгъубатдин жагъизма.

Ашкъид ялав шумуд йис я туъхвена,

Ам за рик1яй акъуднава рухъвер хьиз.

Зи ашкъи ваз лал накъварай чуъхвена,

Гадарнава зегъер галай цуьквер хьиз.

Тунач ви т1вар за дамарра, мефт1еда,

Вун рик1елай алуднава к1евиз за.

За зи гуьгуыл туна к1еви шефтеда,

Вун къвер рекъер алахънава к1евиз за.

Амма вучиз гилани заз цуьквера,

Са асретдин серин вилер аквазва?

Вучиз йифиз заз гъетерин эквери,

Къени дайм тек са вакай рахазма...

ТУНА

Вил рекъева, чида , яр,
Зун квар къуна къведа, яр,
Гъил-гъилеваз фида, яр,
Чун булахдал квар туна.

И ашкъиди ван твада,
Вун хата я, яр, хата.

Зун хъфидан к1андат1а,
Чи рак1арив свар туна?

Агъ, агатмир пара зав,
Ви дердерин чара зав,
Гульгуль гудан чарадав,
За вун хътин яр туна?

Гъатайт1а вун к1евера,
Зи т1вар къуна эвера.

Зун къведа, яр, кифера
Цуькверин к1унч1ар туна.

Зун гайит1а чарадаз,
Яр хъайит1а чарадаз,
Зун чарасуз фида, ваз
Темен алай чар туна.

ГЪВЕЧИ УСТ1АР

Шумуд варз я чи к1вале

Пайда хъанва са уст1ар.

Гъей экъведа пурчара,

Илис хъана къада кар.

"Гила вучин?" лугъуз ам,

Гъей экъвезва к1валера.

Хехни шуруп1, мисмарап,

Хъут1а аваз гъилера.

Танхъ!-Хъут1адив илигиз,

Ванер твада бүмбадин!

Килигдамаз, ада рак

Хкудзава түмбадин!

И жуьредин "ремонтар"

Физва к1валин гъар пип1е.

Түк1уързава "устадин"

Гъар камуни са "ЧП"

Мажал авач са герен

Я галатун чидай туш.

К1валин къене экъвезва

Лугъуз:-"гила ийин вуч?"

Къве йисни гъич бегъем туш,

И чи гъвеч1и "устадин".

Авурсуз я, ван къведач

Я "бесадин", "бастадин".

Ава диде "устадин"

Лугъуз: "Вучин идан кар?

Квез минет хъуй, са герен

Алуд залай зиянкар."

Амма гъиниз тухвайт1ан

Секин къваздач и "уст1ар".

"Мад вуч ийин?" фикирда,

"За вуч падин, ийин к1ар?"

Машатзава гададиз,

"Ак1мир!" -лугъуз вирида.

Ихътин "уст1ар"хуън герек

Лап ч1емеда, гъерида!

КОЛЯСКА ВА ГАДАДИН КЬИСА

Къунши суса лагъана

Вичин гъвеч1и гададиз:

"Чан, са герен и аял

Экъуьриз твах кульчедиз..."

Хъана хвеши гададиз!

Чархар галай гъар са зат1

Акурла ам лувар квай

Чубарук хъиз жеда шад.

Биц1ек авай коляска

Газ зверна ам кульчедиз.

Дустаризни эверна:

"Кульмека зи пешедиз!"

Коляска туш, машин я,

Ц1ай хъиз физва кульчедай.

Акъаз-акъаз физва ам

Гагъ цла, гагъ гъачада.

Гагъ ягъазва шалмандиз,

Чимзава гагъ усуниз.

"Ақ1 вучзава?" лагъайла

Гузвач жаваб жузуниз.

-"Тириндилай алудин!

Ша, авудин лекъвендиз!

Ахпа хулай акъудна,

Гъалин къенез түквендин!"

Гузва ихътин теклифар,

Хуп1 дустари гададиз.

Коляскада биц1ек шад,

Папари къил галтадиз.

Гъатна гъарай мягъледа

"Гъа вув!"-лугъуз арадлай.

Амач биц1ек чкадал!

Жагъизва ам къарадлай...

Лувар квай цуьквер

Лув гузва цуьквери
Цуькверилай цуькверал.
Ацукынава векъерал,
Цуьквер цава, рекъера.

Ибур гъихътин цуьквер я?
И цуькверал чан ала!
На абурун рангарин
Алакъдат1а сан къала.

Яхъ на гъиле жедат1а,
Цуькверика1 к1унч1 ая,
Катна фида ви гъиляй,
Цуьк туш ибур, ц1аяр я.

Чепелукъ я, чепелукъ,
Гъар лув цуькведлечег я.
Чепелукъри лув гузвой

Т!ебиатди кхыизва чаз
Йиса къуд ктаб.
К!елда чна йикъя са чар,
Чпиҳъ квачир таб.

Ахъайзава чаз сабурдив
Къуд сүгъурдин мах.
Гъар маҳинал аялар хыиз
Жезва чун чалахъ.

Ч!угвазва чаз т!биатди
Йиса къуд шикил.
Агъзур йисар. Галатзавач
И ч!угвардин гъил.
Лугъузва чаз т!ебиатди
Къуд мани гүзел.
Орфеян хыиз мани ала
Даима мецел.

Т!ебиатди гъейранна зун,
Вичин камалдив.
Ам - вижевай маestro!
Саки, Вивальди.

Я ЛЕЗГИ ХВА, Я ЛЕЗГИ РУШ

Къариблухда югъ яни хуш?

Жезвани кvez незвай фу нуш?

Залан тIалар хъанвай аруш

Ватандивай къакъатнавай,

Я лезги хва, я лезги руш...

Аквазвачни кvez ахварай,

Жезвачни ван ийир гъарай,

ГъикI къвезва кvez ана къарай,

Ватандивай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш?

Бубад кIвалин чкIиз цлар,

Гуърцелдалла къалин чIурар,

Хайи чилиз жезва ялар,

Ватандивай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш?..

"Пул" тIвар алай чIуру гъуълягъ,

Акъудиз на вири къиляй,

Физва чIиб-чIиб ватан гъиляй,

Ватандивай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш.

Дагъдин хурал хуърер етим,

Акъудрай ни къулариз чим?

Цигел я квехъ жигъирни ким,

Ватандивай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш...

Чи дагълари хуъзва куъ рехъ,

Бубад кІвалин куъкІуъра экв!

Хъухъ ватандал цІайни-цІверекI,

Ватандивай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш!

Къариб чилел гур-авадан,

Зар-зибада хъайтIан ви тан,

Гъурбатдикай жедач ватан,

Ватандикай къакъатнавай

Я лезги хва, я лезги руш!

октябр, 2014

ГЪЕЗЕЛ

Гульгъул, вучиз пашман я къе, зулун рагъул цифер хъиз,
Сас-сараваз зурзазва вун хъуыт1уын меки йифер хъиз?

Гагъ шад я вун, гагъни накъвар сел хъиз гъазур авахъиз,
Аквазвани ваз и уъмуър гъак1ан ич1и сефер хъиз?

Ак1 жемир ваз агъзур сарлай хулькведа вун рик1ерал,
Пачагъ хъайи мисирви руш иер Тити Нефер хъиз...

Къве чин алай и дуънядал ама мягътел, Сейли, вун,
Къулан вац1у къве пайнавай чи Кыйблени Кефер хъиз...

05.07.2014

ИЕР Я ЗУЛ

Иер я вун ахваравай гүзел хыз...
Гатфарихъди аватда вун ахварай.
Хару темен галукъдамаз са гел хыз,
Са къуватдин-Яр лугъудай т1вар алай...

Ксуда вун мес акайна пешеркай,
Чугна яргъан жувал лацу живедин.
Ракъинин кІвач атІуда ви рекъеркай,
Лайлайарда ваз тІлийри цифедин.

Къвекъвез жеда цава залан циферни,
Цайлапанар, марфарин сел, юргъ галай.
Бахшда на чаз сир квай яргъи йиферни,
Вилик куъруь, са кІар хътин югъ галай.

Ишеда вун рикІел хкиз баҳтлу къар,
Гагъни милиз хъвер къугъвада ви чинал.
Гъетерини килигда ваз гуз цАрцАр,
АлтІуш хъана Вацран мили экуънал.

Тіебиатдин ял ягъазвай иер чІав...
Иер я вун хъпи пешер авадриз.
На илгъамдин пак цІверекІар гуда чав,
Чун-туъкІуриз шиирап рикІ аладриз...

17.10.2015

ЦИЙИ АШКЪИ ГЪУЦАРИВАЙ ТІАЛАБНАЙ

Цийи ашкъи гъуцаривай тіалабнай,
Мад вун ақвазнава вилик зи?
Шумуд йисуз зи эвердиз ганач гъай,
Агакъарнач на ви гъилер гъилик зи.

Цийи ашкъи кілан хъанай заз худадвай,
Ви тівар алай рикін суза атіуз кіланз.
Акъудиз кіланз гүргүльдавай живед къай,
Саф ашкъидин дад вуч ятіа къатіуз канз.

Ваъ! Мад вун я экъечінавайд вилик зи,
Мад вуна зав дүнья гузва къеженвай.
Эй ашкъидин гамунавай цилихъ зи!
Чаравилин тівар зарарив кхъенвай...

ХЬАР, ХЬАР...

(зи мантра)

Гъаре Кришна...

Хъар, хъар, чан ифей хъар,
Чрада за вал рагъ хътин фуар,
Рагъ хътин фуар, чар авай фуар,
Чар авай фуар, хъчад афар!
Хъар, хъар, чан ифей хъар,
Талаб я чи уьмуърда
Хъсан чавар, хъсан чавар,
Вили цавар, хъсан гафар, верци ахвар,
Хъар, хъар, чан ифей хъар,
Чрада за вал рагъ хътин фуар!..

18.02.2015

Вун килигиз акъвазнава вилик зи...
За мад гуъгуъл жигарна вав гъикI вугун?
"Чалах туштIа, на вилериз килиг зи..."
Къвазнава вун ванцихъ галаз са зурзун...

ХкIурмир хер алай рикIин кылиг зи,
Чун эбеди чара хъанва са-садвай.
Мад вучиз вун акъвазнава вилик зи?
Щийи ашкъи талабайтIан худадвай?...

10.10.2005

СТИАЛ СҮЛЬЕЙМАНАЗ

Диде-буба аваз-етим,
Диде-бубад ганач ваз чим,
Ятлани гъакI, кас хъизитим,
Уьмуьрда вун хъана, шаир.

ХъаначтIани ваз са савад,
Аллагъди ваз ганвай къуват,
Шииратдин багъда са-сад
На гевгьерап цана, шаир.

Ви вилериз акур гъар гъал,
РикIе цаз хъиз гъар акIай тIал,
Зерре-зерре, стIал-стIал
Ви шиирриз къвана, шаир.

Гъар са дуьшуш акур какур,
Авунач на къасар такур.
Хъурез-хъурез вижеваз кIур
Чур краиз гана, шаир.

Физва девир акваз-такваз,
Авазва вун къени рахаз,
Ви къакъан тIвар дамах тир чаз,
Туна фенва вуна, шаир.

23.04.2014

ГЪВЕЧИИ ТУНЕЛ

Яр атайла чи Навруза:
-Яран са тIвек хкудда за!-
ИкI лагъана хкудна тIвек,
ГъвечИи пелез акъудна гъекъ.

ХкечIава са-сад вири,
Яхун, яцIуд, куълуд-ирид.
Квахърай лугъуз тандихъ галай
ТIалар-квалар, чиле алай.

Яран тIвекер, налагъ, мулькъвер,
Чансагъвилиз тухур рекъер.
ГъвечИи тунел-михъивилихъ,
ЦицIивилихъ, векъивилихъ.

АГАТДАМАЗ СА-САДАВ

Заз акI я хьи, шад жеда,
Хъверда вири гафари,
Гафар гъатда навара,
Лув ахъайна цавара
ЦарцIар гуда, нур гуда,
Къалгъун жеда хтар хьиз,
Чигедин пак тварар хьиз,
Гафар гъатда циргъина,
Гафар гъатда шиирда,
Гафар жеда бахтавар,
Агатдамаз са-садав
КIватI хъайила шаирап.

Къакъан, михъи къатIунар,
Хару гъиссер авагъда,
Чехи муркар цIрада,
Дулья гъатда нурара,
ВацIар жеда хульеркай,
Дагълар жеда пелеркай,
Цава гъетер хъуьреда,
Чилел- ттулар, дуъзенар.
Дуъз рапада дульядин
Вири терез-мизанар.
Вири дулья, Каинат
Иер жеда, саф жеда,
Чилер цавув агатай
Гъахътин дигай чIав жеда.
Экуй рекъер акатда,
РикIяй-рикIиз жигъирап,
Агатдамаз са-садав,
КIватI хъайила шаирап.

ХҮКВЕЗМАЧ ЗУН...

"Хульквемач зун..."
Им ви эхир гаф...
Садлагъана зи мурадар
налагъ жезва дав...
И дуњяда гафар ава,
агъ, эхиз тежер!
Вучиз тарал къваз тавуна
рахазма пешер?
Вучиз цавай чилел
аватзавач цав?
Им дуњядин гъи чка я,
гъи девир, гъи члав?
Налагъ дуњя хульзвай
тарчар чклизва,
Къизилгујлдин алчіух
хъанвай күнчіар чклизва...
"Хульквемач зун..."
Им ви эхир гаф...
Цавун чулав, мичіли хурал
кузма гъетерни.
Рахазма пешер.
Авахъзама яд
гүнедай агъуз
шуршур къачуна.
И дуњядин вири рангар
зи виликай хчуна
хъфенва вун.
Туна тек къве гаф...

ГЪЕЗЕЛАР

Яр, цуькверал рикI алай зи, бахш авунач цуьквер вуна,
Катна вучиз тухуърна икI зи уъмуърдин эквер вуна?
Таксир квачиз ялзава за гуъгуълдаваз зулумдин пар,
Авунва зун яраб вучиз ашкъидин лукI-нуъкер вуна?

Муъгъубатдиз къилав гана, чуьнуъх хъана кичIерди хыиз,
ЧукIурзава, лагъ, яр, вучиз, зун элячIдай мутькъвер вуна?

Сифте завай гаф къачуна, алцурна гъакI ширинна мез,
Гила вучиз цазва цацар, кIевзава зи рекъер вуна?

И Сейлидин рикIиз азаб дайм на гуз, вучна за ваз,
Акурла зун пелер чIуриз, къимишзавач са хъвер вуна?

04.12.2013

УЬМУР

Къадир хъуй наз гъар са йикъан, акI жемир хъи, пар я уьмуър,
Кайнатдин вахтуникай наз атIанвай цIар я уьмуър.

Дульшүшдин кар туш гъар инсан къвезва винел и дульядин,
Аллагъди наз гъакI са герен бахш авунвай вар я уьмуър.

РикIе авай мурадар ви са-сад къилиз акъуд вуна,
Амукъайдак шехъни мийир, бес жедай туш, дар я уьмуър.

Эй Сейли, вун ашукъ хъана и дульядин гъар са чинал,
Даим лугъуз: цавари вав кхыз тазвай цIар я уьмуър.

20.02.2014

"МАРВАРДИН" СА ЙИС

Шумуд йис тир лезги мани , шииратда давар хъана,
И кар акваз шаир Эйваз къвекъвез авай ахвар хана.

Са йис вилик кІватІна ада рикI алайбур шиирдал чи,
Къизилгүлдин тІвар алай чаз, цИйи кІватІал "Марвар" хъана.

Кан я хъи чаз дидед чІалан мани-шиир лувар галаz,
Цава нур гуз Яргъирушан ирид рангад шарфар хъана.

РикIин гафар тахъуй амуkъ, кхъин герек къелем къуна,
Хайи чІалал шиир къурай инжияр хъиз марфар хъана.

ЦИйи кІурукI-цуърцер акваз хвеши я къе Сейлидизни,
Кан я адаз чи "Марвардиз" яргъи уъмуър-чІавар хъана!

25.02.2014

КАС ДАГЪДИН ЖИВ

Са йиф тир им хъультуун мекъи,
Алукънавай пел чуру циг.
МетIек хъван жив. Амма кIавале
Кузвай кIарас ийиз чIикъ-Пикъ.

Элкъуързавай бадед чихра,
Алудзлавай са-сад мансур.
Са къерехдик пси къугъваз
Бадед мансур ийизвай чIур.

Ацукунавай хтуларни
Чпин баде туна юкъва.
Бадедивай мах гуъсетиз
Хтулриз гъич къvezвач ахвар:

-Чан баде, са мах ахъя!
-Гъи мах кIанда балаляр, квез?
-НуукI халадин мах хъсан я!
-Эгъ, мад гъам, элкъвэз-хуъквэз?

-Акъваз, къалмир!-хъвер чкIизва
Бадед чиниз:-Квез ван татай
Са цIийи мах, са риваят

Ахъайда за, лап цIил тIатIай...
Авал-вала, хънай-хънач...
Гъуцари гъил къекъуърнавай
Са пад Кас дагъ, са пад Кас гъуль,
Иер, мублагъ са чил авай.

Сана чими Рагъ хъайила,
Муъкуь пата къвадай живер.
И чилерин сагъибари
"Касар" лугъуз идай эвер.

ВикIегъбур тир, мерд рикI авай,
Зегъметдални рикI алайбур.
Гзаф къару хайи чилел,
Течидай таб, эгъуънлиз фур.

Амма са кар авай: касриз
Азаб гузвай курагъвили.
Марфар такъваз гатаризди
Хъиткынзавай пIузар чилин.

Чпин гунагъ течиз элди
Минетзавай пак гъуцариз.
Къурай лугъуз цавай марфар
Хкуй лугъуз яд вацIариз.

Анжах хьи мад вучиз ятIа
Цавар хъел тир, марфар тагуз.
Минет ийиз экъечIна вич
Чара атIай пачагъ са къуз:

-Чан Эренлар, вуч ятIа лагъ,
Чи гунагъар, вучин чна?
Эгер кватIа чахъ тахсирар,
Са рехъ къала, пучин чна...

Минетзава, ракъура яд,
Марфар къура, къежира чил,
Касарин эл галай патахъ
Минет хъурай, гагъадра гъил!

Ван атана Эранлардиз,
И тIалабдин рикIяй авур.
Гана жаваб чIехи гъуцра:
-Вуна, пачагъ, ия жагъур,

Виридлайни викIегъ ксар.
Жив гваз хтуй кукIушдилай
Къилел живед бармак алай
ГъутIа дагъдин Кас тIвар алай.

Ахпа а жив -жув кылеваз-
Элдихъ галаз твах Кас гъульел.
Гъуцар патал дуъаярни
Алаз хъурай элдин мецел...

Пачагъди фад агакъарна
Гъуцран буйругъ, кIватIна касар.

Амма телефон жезвай техквезд
Жив гъиз фейи викIегъ ксар.

И кар акур Арчан гъуц фад
Акъвазна къван пачагъд вилик.
Чир хъуй лугъуз лап викIегъбур,
Лагъана къван пачагъдиз икI:

-Дагъдиз вучиз ракъурзавач
Рухваяр ви, пачагъ, вуна?
Вирилайни викIегъ ксар
Хуъзва вучиз кIвале туна?

Эхъ, пачагъдиз авай пуд хва,
Пудни игит, акъуллубур.
Рекье туна алхишривни
Дуайривни элди абур.

Агакъна Кас дагъдин кукIваз,
Пак гъуцариз салам гана.
Улу Каидив элдин тIалаб
Пуд стхади агакъарна.

-АцIур кварар!- дагъ рахана-
Агакъара гъуль стхадив!
Дүняд ятар гватIан вичив,
Мад ацIузвач вил стхадин"..\

Дагъдин кукIвай къачуна жив
Чпин кварар ацIурна фад.
Элди абур гуъзетзавай
Гъатна рекье стхаяр шад.

Пар кулаваз и пуд игит,
Мад рехъ атIуз, мензил атIуз
Агакъаза галатнаваз
(Фад галатда гатун юкъуз...)

Къерехдик са дагъдин вацIун.
Чка тир им гзаф иер,
Акунрикай инсандин вил,
Я гуъгуълни гъич тух тежер.

Агалтна ял ягъиз абур,
Галатнавай юргъун чанар.
Ксана инал агална вил,
Чандал хтуй лугъуз танар.

Гъа и чавуз ахварай са
Иер руша лагъана икI
Стхайрикай лап гъвечIидаз:
-КланзавачтIа эгер кынникъ

Ви стхайрин, вач дагъдиз вун.
Ваз гъуцари эверзава.
Фена кIанда вун лап къевиз,
Къалуз жеда рекъер завай...

Килигна, агъ чIугна гадад
Гагъ стхайриз вичин кIани.
Гагъ дагълариз килигна ам:
-Эгъ, дуњя я им гъакIан, фани...

Карагъайла хабар къуна
Амач чпин гъвечIи стха.
Экъvez адак са пуд юкъуз,
Амач хъана верцIи стха.

Галатнаваз мад ксайла
Гъа иер руш агатна мад.
Юкъван хциз мад гъа гафар
Лагъана ам къакъатна фад.

Тек амукъна чIехи стха,
Экъвена ам, гъей къвекъвена.
"ГъикI килигда элдин чиниз?
Бубад чиниз зун элкъвена?..

Идлай кынникъ хъсан я заз!"
ИкI лагъана хура хенжел
АкIуриз кIанз хкажна гъил.
-Акъваз, игит, ия энгел!...

Адан вилик акъвазнавай
Кас нурани, рехи тир къил.

-Вун вуж я къван, эй рехиди?-
Агъуз хъана хенжел гвай гъил.

-Зун Алпан гъуц!-жаваб гана.
-Жедай затI я гъуцар цава!-
Лугъуз гада чалах хъанач:
-Ви чилерал вуч кар ава?-

Гъа и члавуз амукънач кас,
Хкаж хъана ам цаварал.
КіватІна цифер цавун чиниз
Гугрумарна дагъд раварал.

Щайлапанри са ван тұна,
Ван атана Алпан гъуцран:
-Яб це, чир хъухъ, игит гада!
Ракъин кІаник, кІаник Вацран,

Инал алай иер чилер
Күй- стхайрин твазва хиве.
Куын са-садаз архаяр хъуй,
Гъатай члавуз касар кіеве.

ГъвечІи стхад дагъдин сувар,
Юкъвандани тамар хуърай.
Гъульуын патав гвай чилерал
Ви вил-незер алаz хуърай...

Мягътел хъана чехи стха
Чехи гъуцран и гафарал.
Агакъарна жив касарив,
Алай абрун вил марфарал.

Къвана марфар, яд хтана
ВацІариз къур акъятнавай.
Къвана марфар, ятар хъвана
Чилери цихъ къарих хъанвай.

Гъа члавалай касар элди,
Пуд стхади ял ягъана
Пак гъуцарал гъалтай чилиз
Гъа чкадиз икрам гъана.

Пак я лугъуз гъа чка, чил,
Хуър кутуна-тІварни Касар...
Махни инал күтаягъ хъана,
Чан бадедин шекерд кIусар...

-Баде, а хуър гъинал ала
Гъисятда бес?- суал гана
Хтулди са, и иер мах-
Риваятдал гъейран хъана.

-Гзаф иер шегъер хъанва
А хуъруйкай касри кутур.
Адаз КҼар лугъузва къе
Лезгистандин абурни нур...

...Йифен къулар...Жив къвазава.
Бадед чхра элкъуързавай.
Адан метIел мичIна вилер
Псидини хурхурзавай...

31.01.-10.02. 2012

ГЪВЕЧИИ ГАДАЯР

АкIана Рагъ...Цаву гъетер күкIуьрна,
ГъвечИи гада килигзава гъетериз.
Вичин гъвечИи гъил чинеда акIурна
Мягътел хъана килигзава эквериз:

-Баде, абур вуч я, күтIазава,
Нур гуз цава, кузва акIа цIаяр хьиз?
Рагъ атайла абур вучиз катзава,
Экуйникай кичIебурун таяр хьиз?

-"Гъед" лугъуда а цIаяриз,эквериз,
Йифиз жеда гъетер экъvez Ракъиник.
Жагъурна Рагъ,чеб хъфида ахвариз,
Ял ягъада галатнаваз Ракъиник.

-Кланда ,баде, зазни цава гъед хъана!
Зунни йифиз а Ракъиник экъведай.
Кландай зазни хъана ишигъ, экв, кана,
Цавун хурал Ракъиник зун къвекъедай...

Баде милиз, бахтавар яз хъуьрезва,
Темен гузва гъвечИи пелез хтулдин.
Чизва адаz руъгъ я лекърен экъвезва,
Къакъандава хиялар мад хтулдин. 7

Чизва адаz гъар хуъре, гъар убада,
Жезва чIехи ихътин гъвечИи гадаяр.
РикI алайбур вичин хуърел, убадал,
Рагъ агудиз, яргъаздайбур къадаяр...

ЧIехи жеда хура гъвечИи мурадар,
МичИи йифер и элдивай къакъатда.
Са экв хъана кутIда чилел мурад гъар,
Азад йикъар лезги чилив агатда.

16.01.1993

ЯЛГЪУЗ Я ВУН

Ялгъуз я вун гульгуль зи.
Чульд юкъва тек тарап хыз.
РекІв-рекІзамач ви мурадри,
Алахънава зарап хыз.
Сефил я вун , гульгуль, зи.
КичІевиляй ракъур тавур, гуз тахтай,
жував гумай
мугъуббатдин чарап хыз.
Инсандин гъил агакъ тийир са къурамат,
адан ялгъуз гарар хыз,
Вун садани кешфнач гульгуль,
вун садазни жагъанач.
Мугъуббатдин верци гафар
ваз күшкүшнач, лагъанач.
Вун садани келнач , гульгуль,
ГвайтІани вав саф ашкъидин хазина,
Хару гъиссер туш лугъуз ви са гъунар,
Къунач сада вун яр хыз...
Эцигнач вун рикІин кІвенкІвел,
гадарна вун герек тушир са тІвар хыз.
Белки гъадак пашман я вун, гульгуль, зи?
Нячин хъфир, галатнавай,
пака хульквер ярап хыз...

23.04.2000

Словно Вивальди...

Природа пишет каждый год
Четыре книги -
Читаем в день мы по листу,
Ту правду жизни.

Рассказывает нам она,
Четыре сказки.
А мы, как в детстве в чудеса,
Им верим страстно.

Рисует нам из года в год
Четыре темы.
Рука её не устаёт
Творить шедевры.

Четыре песни каждый год
Про время года.
Их, как Орфей, из нежных нот
Плетет природа.

Её игрой изумлена,
Ведь безусловно,
Маэстро - виртуоз она,
Вивальди словно.

перевод Бести Нифтиевой

Зима

Пришла зима, идёт тихонько снег,
Мир в снежные объятья погрузился.
Быть может это жемчуг, снежный блеск,
Узнать весны приход с небес спустился?

Земля надела белый свой наряд,
Задумалась она подвой метели.
Зимой природа любит засыпать,
Словно младенец в снежной колыбели.

Падает снег, как серебро он чист,

Быть может это неба торжество?

Встаёт пред нами мир, как белый лист,
Чтоб заново мечты вписать в него.

Рассказывает сказку нам зима,

А снег кружась, бецоветный ткёт ковёр
Без пятен, чистый, словно кружева,

Коснётся ль солнца луч, уйдёт узор.

Снежинка за снежинкой, снег идёт,

Цветы ль на праздник шлёт нам небосклон ?

Держу в руках снежинку я, но вот,

Она расстает, как мечта..., как сон.

перевела с лезгинского: Бести Нифтиева

НЕ УГАСАЙ, МОЯ ЗВЕЗДА

Не угасай, моя звезда,
Не время, прошу, не угасай...
Есть еще в душе мечта
И не одна, не угасай.
Мы одиноки: ты и я.
Хоть одни мы-проживем,
Будем рядышком вдвоем,
То улыбнемся от счастья,
То заплачим в миг ненастья...
Не угасай, моя звезда,
Не время еще, не угасай...
Прошу тебя, судьба моя,
Я умоляю, не угасай.
Песни тайные остались,
С ними я хочу грустить,
И тревоги мне достались,
Их мне надо пережить.
В каждом миге, в каждом дне
Моей звезды остался свет,
А в задержавшейся весне,
Я еще соберу букет.
В сердце искорка живет,

Кому бы подарить ее?

В душе кручина словно лед,

Согреет сердце ль кто мое?

Не угасай, моя звезда!

Моя звезда, не угасай!

На тропу, что я иду

Каплю света проливай!

Я золу в душе раздую,

Ты в ней новый, чистый, яркий

Огонь любви разжигай!

Не угасай, моя звезда,

Пока рано, не угасай!..

Есть в моей душе мечта

И не одна, не угасай...

перевела с лезгинского: Гюзеля Гасанова

ПЕХЛЕВАНЫ

(перевод В.Муюшкюрви)

-Ура! Приехали... и!-

Доносилась весть.

В миг все узнали

Пехлеванов приезд.

Через чуточку время

Опустело, вот, село.

На киме собиралися

От стара до мала.

На натянутом канате

Пехлеван танцует.

Будто этот наш джигит

На скакуне гарцует.

Сельская детвора,

Рот разинув, смотрит.

Муку разбросая кваса,

К ним, танцуя, подходит.

Беспокойные дети вдруг,

Шарахтались с конца!

Хочется квасе поймать

Хоть одного сорванца.

Прямо в воду через мост

Упало их несколько.

Ух, собравшиеся забыли:

Кто танцевал высоко?

-Эй братец-пехлеван!-

Кричит кваса властно.

Он хвалит детишек

Весело и классно.

Эта пара умельцев

Каждой весной, каждый год

Своей способностью

Развеселит наш народ!

MÜNDƏRİCAT - КЫЛЭР

GÖZƏLDİR KƏNDİMİN MƏXMƏR SƏHƏRİ.....
NƏ GQIŞ NƏĞMƏSİ.....
ÖZƏL BOYLANIR GÜNƏŞ!.....
BAHARDIR YENƏ.....
QARACƏLLİ DİYARI.....
QARANQUŞ
ROMANTİK BAYATILAR.....
MƏN QƏRBƏ BAXIRAM.....
LƏZGİ DİLİM.....
MƏNİM LƏZGİNİYAM.....
NƏNƏ ƏLINİN ZƏRİ QALIB.....
GƏLMİŞ İMİŞ KƏNDİMİZƏ ƏLİRZA.....
NOBEL MÜKAFATINI KİMƏ VERƏRDİM.....
YERDƏN KƏNARDA.....
YENİ ƏSR.....
ƏYİLMƏ KÖNLÜM.....
QAPI DÖYÜLDÜ.....
KİM DEYİR ATEİSTƏM.....
ŞEİR YAZIR DƏRZİ DƏ.....
ƏLVİDA.....
GÖZÜM YAŞIN TÖKÜMMÜ.....
AKSİOMA.....
ŞAIRLƏR GÖRÜŞƏNDƏ.....

КЪИЛЕР

ФИЗВА БУБА, ЧІАЛАР ГВАЙ КАС.....

БАХТАВАР ГАД.....

ЭКЪЕЧІ, РАГЬ.....

ЗИ ЛЕЗГИ ЧІАЛ.....

ГАТФАР АТАНА.....

ЛАЦУ БАРМАК ХТУННА.....

ТАР ХЪФИЗВА КУЫН ДУРНАЯР.....

ИФ МИЙИР ЗАЗ ДУЪЗЕНРИН.....

ЗУЛНИ ЗУН.....

ХУЪРЕ ЗУЛ.....

ДУЪМДУЪЗ АКЪВАЗ ЧИНАР ХЫЗ.....

ГЬИКІ Я КУЫН.....

ИНСАН Я ВУН ЧІЕХИ БАХТ АВАЙ.....

АЦУКЬИНАВА ЗУН ЯЛГЪУЗ.....

ТУШ ВУН ЯЛГЪУЗ.....

УЬМУЪР ЛЕНТ ХЫЗ Я СА.....

ИНСАН АВА.....

МАНКЪУЛИДИН ХУЪРЕ ЗИ.....

МАНКЪУЛИДИН ХУЪРЕ ЗИ.....

"ЖЕННЕТ КЬЕЙИД".....

ЗАЗ ЧИДА ХЫИ.....

МАНКЪУЛИДИН ХУЪРЕ ЗИ.....

ШАРВИЛИ.....

ЛЕЗГИНИЯ.....
БАДЕД ГЬИЛИН ГАМ АМА.....
КЬИЛ ХКАЖ, АРБЕН!.....
ХУДОЖНИК СЕЙФЕДДИН СЕЙФЕДДИНОВАЗ.....
ЗУН АХЪЯЯ ЗИ РАГАРИН СИНЕРАЛ,.....
АЦУКЪДА ЗУН ЛЕКЪ АЦУКЪДАЙ ЖУЪРЕДА.....
КІЕЛЗАВА ЗА АЛИРЗАДИН ШИИРАР.....
ТАРИФ МИЙИР ЗАЗ ДУЪЗЕНРИН.....
ТЕК ТАР.....
ХЪФИЗВА КУЫН ДУРНАЯР.....
АКІ Я ХЬИ ЗАЗ ДАГЪ ПАДАЙ ХЬИЗ.....
Мич!и йифер.....
Тёмные ночи.....
ИЕР Я ЛАГЪ.....
Скажи ,что красивая я.....
Я бахтавар иер гад.....
ВУЧИЗ.....
ТУНА.....
ГЪВЕЧ1И УСТ1АР.....
КОЛЯСКА ВА ГАДАДИН КЫСА.....
Я ЛЕЗГИ ХВА, Я ЛЕЗГИ РУШ.....
ГЪЕЗЕЛ.....
ИЕР Я ЗУЛ.....
ЦИЙИ АШКЪИ ГЪУЦАРИВАЙ ТІАЛАБНАЙ.....

- ХЬАР, ХЬАР...(зи мантра)Гъаре Кришна.....**
- СТИАЛ СУЛЬЕЙМАНАЗ.....**
- ГЪВЕЧИИ ТУНЕЛ.....**
- АГАТДАМАЗ СА-САДАВ.....**
- ХУЬКВЕЗМАЧ ЗУН.....**
- ГЪЕЗЕЛЯР.....**
- УЬМУР.....**
- "МАРВАРДИН" СА ЙИС.....**
- КАС ДАГЪДИН ЖИВ.....**
- ГЪВЕЧИИ ГАДАЯР.....**
- ЯЛГЪУЗ Я ВУН.....**
- Словно Вивальди.....**
- Зима.....**
- НЕ УГАСАЙ, МОЯ ЗВЕЗДА.....**
- ПЕХЛЕВАНЫ.....**